№ 134 (1199)
Чацвер, 26 ліпеня 2001 г.
Выдаецца з ліпеня 1995 г.
на беларускай і рускай мовах
Перыядычнасць — 5 разоў у тыдзень
Кошт: у кіёсках і крамах — 100 руб., у індывідуальных гандляроў — свабодны.

На прастор, на шырокі разлог
Выходзі, мой народ, грамадою...

Якуб Колас

Народная Воля

Надвор'е

Сёння ўдзень па краіне чакаецца пераменная воблачнасць, месцамі кароткачасовыя дажджы, навальніцы, магчымы град. Вецер паўднёвы, 4—9 м/с, пры навальніцах парывы да 15—20. Тэмпература паветра ўначы — +17...+19, удзень — +27...+29.

У наступныя двое сутак чакаецца пераменная воблачнасць, на большай частцы тэрыторыі дажджы, навальніцы. Вецер паўднёва-ўсходні. Тэмпература паветра ўначы — +19...+24, удзень — +30...+34, па паўднёвым ўсходзе (Гомельская, Магілёўская і па ўсходзе Мінскай) да +35...+36, у паўднёва-заходніх раёнах (Брэсцкая і Гродзенская вобласці) — да +24...+29.

ПУЛЬС

БХК патрабуе зняць з пасады кіраўнікоў сілавых ведамстваў, якія могуць мець дачыненне ад знікнення людзей

Вызваліць ад займаемых пасад кіраўнікоў сілавых ведамстваў і падраздзяленняў, якія могуць мець дачыненне да знікнення вядомых у краіне людзей. Такое патрабаванне ўтрымліваецца ў заяве, якую Беларускі Хельсінкскі камітэт (БХК) накіраваў у Палату прадстаўнікоў, а таксама ў Пракуратуру і сродкі масавай інфармацыі.

БХК канстатуе, што афіцыйныя ўлады не адрэагавалі адэкватным чынам на публікацыі адпаведных дакументаў і не далі грамадскасці аб'ектыўную і праўдзівую інфармацыю па гвалтоўнаму знікненню і магчымаму забойству Ю. Захаранкі, В. Ганчара, А. Красоўскага і Дз. Завадскага. "Бяздзеянне ўладаў у гэткай сітуацыі само па сабе з'яўляецца злачынным", — гаворыцца ў заяве камітэта.

У такіх умовах, лічаць праваабаронцы, крайне неабходным з'яўляецца рашэнне аб вызваленні асоб, указаных у дакументах, ад займаймых пасад на перыяд расследавання — у межах узбуджаных крымінальных спраў па фактах гвалтоўных знікненняў людзей.

Гэта, лічаць праваабаронцы, дазволіць следчай групе аб'ектыўна правесці неабходныя аператыўна-следчыя дзеянні з удзелам названых чыноўнікаў.

У заяве таксама сцвярджаецца аб неабходнасці тэрміновага склікання пазачарговай сесіі абедзвюх палат Нацыянальнага сходу і правядзення парламенцкага расследавання на прадмет таго, ці мае дачыненне да знікнення яго палітычных апанентаў прэзідэнт.

Генадзь БАРБАРЫЧ.

Зварот да сяброў ініцыятыўнай групы і маіх прыхільнікаў

Дарагія сябры!

Я шчыра дзякую ўсім членам маёй ініцыятыўнай групы за самаахвярную працу па зборы подпісаў у маю падтрымку. Ва ўмовах масавых рэпрэсій з боку ўладаў, пагрозаў і звальненняў з працы, вы выканалі свой грамадзянскі абавязак — у Цэнтрвыбаркам здадзена больш за 160 тыс. подпісаў. Вялікі дзякуй таксама ўсім тым, хто паставіў свой подпіс за вылучэнне мяне кандыдатам у прэзідэнты. На гэтым этапе перадвыбарнай кампаніі прадэманстравана наша сіла і здольнасць працаваць зладжана і мэтанакіравана.

21 ліпеня г.г. на пасяджэнні "пяцёркі" было прынята рашэнне яе ўдзельнікаў аб вылучэнні адзінага кандыдата. ім стаў Уладзімір Ганчарык. Сёння для многіх грамадзян Беларусі незразумелыя тыя матывы, якімі кіравалася "пяцёрка" пры вызначэнні адзінага кандыдата. Многія рэгіянальныя структуры выказваюць сваю катэгарычную нязгоду з прынятым рашэннем, лічачы яго неабгрунтаваным і несправядлівым. Да мяне звяртаюцца сотні людзей з адзінай просьбай — працягваць змаганне і не сыходзіць з дыстанцыі.

У сувязі з гэтым я павінен заявіць наступнае. На сённяшні дзень адзіным кандыдатам ад "пяцёркі" з'яўляецца Уладзімір Ганчарык. "Пяцёркай" прынятае рашэнне аб стварэнні штаба адзінага кандыдата, куды будуць дэлегаваны і прадстаўнікі нашай ініцыятыўнай групы. Але ў сувязі з тым, што па дамоўленасці "пяцёркі" я іду на рэгістрацыю, працягваюць дзейнічаць усе нашы штабы і структурныя падраздзяленні.

Заклікаю вас не спыняць актыўна распачатай плённай працы і захоўваць пачуццё аптымізму. Я ўпэўнены, што восенню нас чакае перамога!

Сямён ДОМАШ.

Мінск, 24.07.2001 г.

Бюро ЦК партыі камуністаў Беларускай ухваліла рашэнне С.Калякіна аб падтрымцы адзінага кандыдата У.Ганчарыка

Бюро ЦК партыі камуністаў Беларускай (ПКБ) ухваліла рашэнне лідэра партыі Сяргея Калякіна аб падтрымцы адзінага кандыдата ад шырокай грамадзянскай кааліцыі, лідэра Федэрацыі прафсаюзаў Беларускай Уладзіміра Ганчарыка. Пра гэта БелаПАН паведаміў сакратар ЦК КПБ Аляксандр Пахлопка. Гэтае рашэнне было прынята 22 ліпеня, на наступны дзень пасля таго, як было названа прозвішча адзінага кандыдата ад "пяцёркі", у якую, як вядома, уваходзіць і С.Калякін.

Паводле слоў Пахлопкі, адразу пасля рэгістрацыі Уладзіміра Ганчарыка кандыдатам у прэзідэнты адбудзецца пленум ЦК ПКБ, на якім будуць разгледжаны формы партыйнай падтрымкі адзінага кандыдата. У прыватнасці, паведаміў Пахлопка, камуністы гатовы задзейнічаць для дапамогі У.Ганчарыку свае структуры ў рэгіёнах.

Неабходна зазначыць, што яшчэ ў студзені 2001 года на сваім пазачарговым з'ездзе камуністы назвалі Уладзіміра Ганчарыка адзіным (акрамя свайго лідэра С.Калякіна) прымальным для іх прэтэндэнтам на пасаду кіраўніка дзяржавы на прэзідэнцкіх выбарах.

Юрый ПАЦЁМКІН.

ОТКРЫТЫМ ТЕКСТОМ

"Палатка", она и есть "палатка"

Известная восточная мудрость гласит: сколько ни говори халва, во рту слаще не станет. Проецируя ее на белорусскую землю, можно утверждать: сколько ни называй Палату представителей парламентом, таковым она никогда не станет. А само название "Палата представителей", похоже, останется в истории белорусского парламентаризма только как пародия на настоящий орган законодательной власти.

А посему искренне жаль, что 24 июля в Минске не оказалось настоящих парламентариев — к примеру, членов Парламентской ассамблеи ОБСЕ или Парламентской ассамблеи Совета Европы. На худой конец, Европарламента или члена какого-либо национального парламента. К примеру, Германии. В этот день они могли бы воочию убедиться, какими "животрепещущими" проблемами занимаются их коллеги из так называемого белорусского парламента, который в обиходе иначе как "палаткой" никто и не называет. Его члены — коноплевы, красуцкие, вагановы, лосевы, новосяды и прочие-прочие, охотно разъезжая по белу свету, страстно повествуют там о том, как парламент Беларуси пытается стать профессиональным. Послушать их, так единственное, чего пока еще им не хватает, это — опыта. Все остальное или уже есть, или дело наживное. А посему, как можно чаще принимай нас, Европа, с распростертыми объятиями — щедро делись с "молодежью" своими богатыми традициями, парламентскими обычаями, полезными советами... А мы это все используем в своей работе.

Но, похоже, сколько ни учи таких законодателей, урок впрок не идет. Что и подтвердили события 24 июля. В этот день совет Палаты представителей отказался включить в повестку дня своего заседания предложение депутата Ивана Пашкевича о проведении внеочередной сессии Палаты для рассмотрения президентского Декрета №20. И.Пашкевич выступая перед членами совета мотивировал свое предложение тем, что, по его мнению, Александр Лукашенко умышленно затянул процедуру передачи декрета для рассмотрения нижней палатой Национального собрания. В результате депутаты ушли на каникулы, так и не успев дать свою оценку этому документу.

Члены совета напомнили И.Пашкевичу о том, что согласно действующей Конституции для проведения внеочередной сессии нужно собрать подписи не менее двух третей полного состава Палаты. Депутат сказал, что сейчас, когда его коллеги работают в округах, сделать это практически невозможно. И потому он надеется на понимание политической важности проблемы и помощь совета.

Однако спикер Вадим Попов, вице-спикер Владимир Коноплев, председатели комиссий Анатолий Малофеев и Михаил Сосонко высказали другое мнение. В итоге члены совета проголосовали против включения предложения Ивана Пашкевича в повестку дня.

А что же такого важного рассмотрели в этот день руководители "палатки"? "Животрепещущими" оказались два вопроса: "О формировании проекта плана подготовки законопроектов на 2002 год" и "О ходе подготовки постоянными комиссиями Палаты представителей вопросов для рассмотрения на третьей сессии"...

Владимир ГЛОД.

НЕЗАВИСИМАЯ ЭКСПЕРТИЗА

Нарастает "снежный ком", или С какой экономикой идем к выборам?

Борис ЖЕЛИБА,
профессор, доктор экономических наук

В год проведения президентских выборов власти делают все, чтобы экономика хоть как-то выглядела более или менее пристойно. Где дела получше — надо это рекламно выпятить, где похуже — умолчать. Что же можно записать в актив белорусской экономике, что в пассив?

Сначала о хорошем. Нацбанку удалось сбить инфляцию до рекордно низкого за последние годы уровня. Он прекратил без удержу печатать деньги. Если в январе инфляция выражалась еще двузначным числом, то в марте составила уже 3,9%, в апреле — 3,3%, а в мае — 2,6%. Среднемесячная инфляция за полгода ожидается в пределах 3,5—3,7%, что все ближе к своему показателю. На весь текущий год инфляция запланирована в размере 50%. Вероятно, все же будет на 10—15% больше.

Однако рост потребительских цен в Беларуси, несмотря на отмеченные изменения, остается одним из самых высоких в СНГ. В течение последнего десятилетия экономика страны работала в условиях отрицательной процентной политики со стороны Нацбанка, когда его ставка рефинансирования была ниже уровня инфляции. И только к последнему времени проценты стали немного "плюсовать".

Наконец пришли к единому обменному курсу рубля. Белорусский рубль плавно, без скачков, девальвируется. Активнее заработал валютный рынок. Поднят с 5000 до 20.000 долларов порог максимальной покупки-продажи иностранной валюты на внебиржевом рынке. Но совокупная денежная масса выросла в январе—мае на 19,2% и составила 1923 млн. рублей. Это все же много. В первом квартале вырисовалось положительное сальдо внешнеторгового баланса страны — 42,8 млн. долларов США. Экспорт вырос за квартал на 6,4%, но сократился на 13,5% импорт, как и уменьшился на 6,3% экспорт в дальнее зарубежье. Пошли кредиты из России.

Теперь о том, что похуже. Несмотря на остающиеся солидными кредитно-эмиссионные вливания, реальный сектор экономики испытывает нарастающий денежный дефицит. Средние остатки средств на расчетных счетах предприятий снизились до критического уровня. Они не покрывают и трети, иногда и 10% так называемой картотеки № 2,где числятся задолженность субъектов хозяйствования. По сути, предприятия неплатежеспособны, хронические неплатежи нарастают как снежный ком, неискореним бартер. Неплатежеспособными можно считать более 50% госпредприятий и акционерных обществ, имеющих долю государства в уставных фондах. Из них в свою очередь устойчиво неплатежеспособны (более 1 года) — 67%. Сумма не оплаченных в срок предприятиями расчетных документов в картотеке банков в январе—апреле достигла астрономической цифры — 2187,7 млрд. рублей.

Все это последствия прежней политики денежно-кредитной экспансии. Возникло уникальное белорусское явление: на фоне инфляции задыхающаяся без денег экономика. Отношение массы денег в экономике Беларуси к произведенному ВВП как показатель ее монетизации составляет 12—13%, тогда как в США — свыше 100%. Склады многих предприятий забиты нереализованной продукцией. Ее остатки превышают месячные выпуски. Из-за дороговизны и низкого качества, вследствие применения отсталых технологий, белорусская продукция теряет конкурентоспособность на внешних и даже внутреннем рынках. Политика ценовых ограничений со стороны государства подорвала финансовое состояние предприятий. Их рентабельность дошла до рекордно низкого уровня, который ниже темпов инфляции, что не позволяет вести нормальное воспроизводство.

До рекордно высокого уровня возросло число убыточных предприятий. О серьезных инвестициях из внутренних источников субъектов хозяйствования говорить не приходится. Износ основных фондов достиг 80 и более процентов. Для витрины государство осуществляет поддержку отдельных преприятий-флагманов, остальные выживают, как могут.

Несмотря на потуги правительства поднять долларовый эквивалент зарплаты до заветного числа 100, реальная зарплата не растет, так как растут в долларовом эквиваленте цены. Несмотря на регулярные административные накачки, задолженность по зарплате приобрела устойчиво хронический характер. На начало июня долг по зарплате в стране составил 11,9 млрд. рублей, или 3,7% фонда оплаты труда. Самая высокая задолженность, как всегда, в аграрно-промышленном комплексе — 8,4 млрд. рублей.

Налоговый пресс на производителей не ослабевает. Если снижаются отдельные процентные ставки по налогам, то возрастают отчисления во множество так называемых целевых фондов. И все равно в госбюджете постоянно не хватает денег. Растет долларизация совокупной денежной массы. Доля ее валютной составляющей уже к началу 2001 года составила 58,7% и продолжает расти.

Проводимая долгое время отрицательная процентная политика и волевое кредитование убыточных отраслей и предприятий вконец подорвали финансовое положение коммерческих банков, их ресурсы. С начала года у большинства малых и средних банков произошло реальное снижение собственного капитала (за 1-й квартал — на 6,4%). Доля просроченных, сомнительных и других "плохих" кредитов в кредитном портфеле белорусских банков составила порядка 17% вместо 10% по нормативу. Увеличились эмиссионные кредиты Нацбанка правительству. При ухудшении финансового состояния клиентов банков снижается и рентабельность банковской деятельности. Пополняется число обанкротившихся банков.

И наконец, о совсем плохом. Экономика Беларуси в своей основе остается командно-административной. Она в ключевых вопросах управляется декретами, многие из которых носят действительно революционный характер. Предприятия несамостоятельны. Они не могут ни определять цены на свою продукцию, ни устанавливать оптимальную численность работающих. К таким предприятиям не идет внешний инвестор. "По поручению президента" государство вмешивается во все. Отсутствуют условия и стимулы структурного преобразования экономики. Частный сектор душат налогами. Нет зарубежных валютных инвестиций на цели техперевооружения предприятий. Экономика законсервирована в своей отсталости. Страна находится в международной экономической и политической изоляции.

В принципе экономика — одна из наиболее самовыживающих систем. Она работает и в войну, и в оккупацию. Людям надо жить или выживать. Поэтому, что бы с ней ни делали, как бы ни экспериментировали, консервировали, она все равно будет жить. Вопрос в другом. Чем ближе выборы, тем яснее: белорусская экономика в сегодняшнем состоянии при директивном управлении не имеет никаких перспектив для поступательного развития. Ни-каких! Значит, нет и перспектив для улучшения жизни народа.

— ТАК ВЫ, ЗНАЧИТ, НАЗЫВАЛИ МЕНЯ УСЛОВНОЙ ЕДИНИЦЕЙ?...

Карикатура Владимира ЧУГЛАЗОВА.

СКАНДАЛ

Беларусь поставляет оружие экстремистам?

По информации, полученной израильским корреспондентом Кириллом Глузманом из израильских "компетентных источников", Беларусь поставляет оружие экстремистам. Все началось с того, что израильские спецслужбы начали разбираться, отчего это палестинцы стали все реже и реже использовать для обстрелов минометы собственного производства, а перешли на импортные. Перехваченная крупная партия минометов позволила воссоздать цепочку "Производитель — покупатель". По оценкам израильских и европейских специалистов по торговле оружием, Беларусь является крупнейшим поставщиком оружия и боеприпасов мусульманским экстремистам не только на Ближнем Востоке, но и на Балканах.

Только за последние 6 месяцев, по информации из компетентных источников, сообщает presscenter.ru, Беларусь заключила сделки по продаже оружия арабским странам, палестинцам и албанским боевикам на общую сумму более 600 миллионов долларов. ВВС Ирака купили у Беларуси радарно-локационные станции, модернизированные средства ПВО и оборудование связи, которое позволило повысить эффективность и возможности иракских ВВС и ПВО. Всё оборудование было доставлено в Ирак контрабандой, и установлено на месте белорусскими специалистами, которые сдали "обьекты" китайским инженерам.

Воспользовавшись недавним "прекращением огня" между палестинской автономией и Израилем, палестинцы закупили в Беларуси большое количество 120-мм минометов и снарядов к ним, противотанковых и противовоздушных ракет, автоматическое оружие и боеприпасы.

Албанские боевики из "Армии Освобождения Косова", которые вторглись недавно в Македонию, также использовали местное "перемирие" для того чтобы, пополнить запасы своего вооружения. Беларусь поставила им автоматы, пулеметы, минометы, противотанковые мины, и конечно, огромное количество боеприпасов.

Даже Иран, который обычно закупает вооружение в России, обратился к Беларуси в поисках систем наведения баллистических ракет, которые Россия Ирану продавать опасается. Для привлечения клиентов и поставок Беларусь использует подпольные каналы контрабанды оружия. С помощью бывшего зам. министра обороны Хорватии Либо Рожеса, белорусские "коммивояжеры" создали и контролируют разветвленную сеть продажи оружия на Балканах и Ближнем Востоке.

Рожес оперирует из хорватской столицы, Загреба, где он создал центр подпольной торговли оружием ещё в середине девяностых годов, во время гражданской войны в Боснии-Герцоговине. Тогда он продавал оружие всем сторонам — сербам, хорватам, боснийцам и наладил множество контактов среди международных поставщиков.

Сейчас вся его сеть поступила в распоряжение Беларуси, и именно через Рожеса агенты договариваются с клиентами и осуществляют сделки. Два основных источника оружия у Беларуси — советское оружие и некоторые собственные разработки на его основе, и конечно, Россия. У Беларуси, как и у всех бывших советских республик, осталось огромное количество бывшего советского оружия и боеприпасов. Прежде всего она пытается продать большую часть этого оружия и нашла для него отличный рынок сбыта — исламских экстремистов, которые всегда готовы покупать, и у которых всегда есть твердая валюта, будь то нефте- или наркодоллары.

С нуждами таких клиентов как палестинцы и албанцы, которым не требуется особенно сложного оружия, Беларусь вполне справляется сама, распродавая старые запасы либо оружие собственного производства. Но более крупные клиенты, такие как Ирак и Иран, требуют гораздо более сложных систем вооружений, таких как РЛС, системы наведения ракет и т.д. С иракским заказом помогла Россия — большая часть техники и оборудования, поставленных Ираку из Минска, на самом деле была изготовлена в России, и Беларусь выступала в этой сделке как бы посредником.

С Ираном, с другой стороны, ситуация сложнее — Иран хочет оружие, которое Россия далеко не горит желанием ему продавать, а Беларусь сама, очевидно, не может справиться с таким технологически сложным заказом. Остается только подождать и посмотреть, каким образом Лукашенко разрешит эту проблему — иранские агенты прибыли к нему с заказом ещё в начале июня, но Иран до сих пор не получил от Беларуси однозначного ответа.

В любом случае, как палестинские так и албанские боевики продолжают практически беспрепятственно получать белорусское оружие, албанцы благодаря стараниям НАТО, а палестинцы — благодаря бездействию Израиля.

Алена ДАШКЕВИЧ.

От редакции "Народной воли"

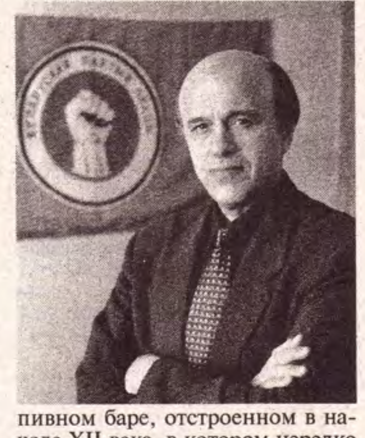
Понятно, информация, полученная израильским журналистом и растиражированная по российским Интернет-сайтам, не может оставаться незамеченной. Как и то, что Беларусь все чаще и чаще фигурирует в скандальных сводках мировых СМИ.

В любом случае, речь идет об очень важных вещах. И читатели "Народной воли" хотят знать правду. Будем надеяться, что компетентные органы Беларуси прокомментируют эту информацию. И тогда можно будет делать определенные выводы.

ОСТРЫЙ ВЗГЛЯД

О Робин Гуде, свободных англичанах и нашем холуйстве

Александр БУХВОСТОВ,
председатель Белорусского профсоюза работников автосельхозмашиностроения

Ноттингемшир... Эта английская земля хранит славные и удивительные истории о справедливости и благородстве, чести и достоинстве, о любви и ненависти, о храбрости и предательстве, о хамстве, холуйстве и свободном братстве вольных стрелков Шервудского леса. Робин Гуд и его друзья знали и понимали главную сущность человека — стремление к свободе, единственному праву, без которого человек перестает быть им — праву выбора.

Я ходил вдоль стенам Ноттингемского замка, смотрел барельефы с изображением сцен из жизни Робин Гуда, фотографировался у памятника английского народного героя, пил эль под названием "Путь в Иерусалим" в пивном баре, отстроенном в начале XII века, в котором нередко то же самое делали и Робин Гуд, и английский король Ричард II Львиное Сердце, беседовал с водителями автомашин, на которых мы, представители государств, прибывшие для наблюдения за выборами в британский парламент, ездили по избирательным участкам, и меня не покидало удивительно приятное чувство удовлетворения тем, как живут здесь, в Англии, люди.

Не подумайте, что я идеализирую жизнь в этой стране. Нет. Мы знали, да нам, не скрывая, говорили о существующих проблемах. А где их нет? Но я видел, как англичане чувствуют гордость за свою страну, за ее историю и действительность. В каждом англичанине, по крайней мере, в Ноттингемшире, было и что-то от Робин Гуда: независимость, свобода и достоинство. Я понял, насколько дальше прошел народ Англии по пути приобретения настоящего права выбора, не формального, не рафинированного, а свободного.Право выбора, свобода воли — это те качества, которые сознательно формируются в человеке и определяют, насколько он продвинулся по пути к своему личному совершенству. Я не буду углубляться в дебри, хотя на этом пути можно узнать много интересного. Право выбора неминуемо предполагает ответственность. Помните как у Горького "На дне" в монологе Сатина: "Человек свободен, он за все платит сам...", и далее: "Человек за все платит сам, и поэтому он свободен". Да, человек свободен только в том случае, когда он обладает правом выбора и когда он не допускает для себя даже возможности уйти от ответственности за свой выбор. И вот этот момент, т.е. реализация права выбора и последующая ответственность в Соединенном Королевстве значительно продвинут. Выборы в парламент проходили спокойно и по-деловому, естественно, с волнением и переживаниями тех, кого выбирают.

Интересно было наблюдать как некоторые из представителей Центризберкомов стран СНГ обращали внимание ответственных организаторов выборов на те или иные положения в проведении выборов, где, на их взгляд, можно легко исказить ход голосования. На что получали один ответ: "Нет, у нас это невозможно. На это не пойдут". Не пойдут потому, что это противоречит уже сформировавшимся этическим нормам, не пойдут потому, что в Англии от ответственности по закону не сможет уйти никто из тех, кто избирает и кого избирают, в том числе и Премьер-министр! А попробуйте использовать "телефонное право", "силовой" или другой нажим власти на организаторов выборов, подобное сразу же станет достоянием общественности, ибо журналисты, репортеры тут...

В этой связи интересно отметить, что королевская семья в выборах не принимает участия, а также то, что королева не имеет права заходить в Палату общин Парламента. Вообще, в смысле отношения с властью, государством англичане значительно более свободные люди, чем мы. Свободный же человек лгать не будет и не может. Англичане чтут Робин Гуда как символ свободы и справедливости.

(*Окончание на 2-й стр.*)

АКЦИИ

"Зубр" занимает рынки Гомельщины

Утром группа гомельских "зубров" отправилась на Центральный рынок. Несмотря на 35-градусную жару, "зубры", окрыленные своим нескрываемым желанием избавиться от диктаторского режима, активно распространяли литературу.

Итак, благодаря усердию представителей незарегистрированного движения сопротивления "Зубр", гомельчане получили около 3000 листовок "Время выбирать" и 2000 экземпляров "Нашей Свободы".

В тот же день "зубры" провели акцию под названием "Вторая годовщина окончания полномочий Лукашенко" на рынке в Речице. Здесь 2500 прохожих получили по одному экземпляру спецвыпуска газеты "Наша Свобода".

Алесь БЕРКУТ.

ЧУЛІ?

Сяргею Навумчыку адмоўлена ва ўездзе ў Расію

Міністэрства замежных спраў Расійскай Федэрацыі адмовіла ў прадастаўленні службовай візы рэдактару Беларускай службы Радыё "Свабода" Сяргею Навумчыку.

С.Навумчык збіраўся ў Маскву як журналіст. Ён планаваў інтэрв'ю з расійскімі палітыкамі, палітолагамі, грамадскімі дзеячамі, а таксама сустрэчы з журналістамі і прадстаўнікамі беларускай дыяспары ў Расіі. Мэтай яго камандзіроўкі было высвятленне розных аспектаў беларуска-расійскіх узаемадачыненняў у кантэксце маючых адбыцца 9 верасня выбараў прэзідэнта Беларусі.

Сяргей Навумчык звярнуўся па расійскую візу 20 чэрвеня. Хаця такая працэдура займае звычайна не больш двух тыдняў, да апошніх дзён афіцыйнага адказу на яго зварот не было. 19 ліпеня адзін з супрацоўнікаў МЗС Расіі падчас тэлефоннай гутаркі паведаміў, што прычына гэтай затрымкі — не тэхнічная (кшталту "падвяла пошта"), а — у самой асобе С.Навумчыка. Нарэшце, 20 ліпеня з міністэрства прыйшла афіцыйная адмова ў выдачы візы без тлумачэння прычын.

"Упершыню грамадзяніну Беларусі забаронены ўезд на тэрыторыю Расіі, — заявіў у гэтай сувязі Сяргей Навумчык падчас гутаркі з карэспандэнтам БелаПАН. — Асабіста я лічу гэта парушэннем сваіх прафесійных правоў".

Алесь КНЯЗЮК.

После задержки — опять за работу

В г.Вилейка прошла акция "зубров" "Время выбирать!". Ребята в майках с эмблемой "Зубр" и надписью "Время выбирать!" раздавали спецвыпуск газеты "Наша Свабода". С 9 часов утра три группы по 3—4 человека вышли в самые людные места города: вокзал, городской базар, больница. Через полчаса на вокзал приехала милиция и забрала ребят, а еще через час забрали в милицию и ребят с базара и больницы. Точнее, их приглашали на разговор в милицию добровольно-принудительно.

Ну как же не поедешь, если впереди сидит водитель и милиционер с автоматом, а сзади в клетке — милицейская собака.

Таким же образом с базара забрали парня, которого ребята попросили сделать пару фотографий на память об этой акции. Якобы люди пожаловались, что он их фотографирует. В милиции ребят попросили написать объяснительную о своем причастии к различным надписям на стенах и расклеивании наклеек в неположенных местах. После вмешательства представителя БХК Малярчука В.А. всех отпустили.

Сразу же после этого молодежь вернулась на базар и продолжила до 13.00 свою акцию. Вечером на вокзале они распространяли эти газеты среди отъезжающих из Вилейки на поезде Полоцк—Минск, а также среди рабочих заводов "Стройдетали" и "Зенит", у которых окончились смены. Повторных задержаний не было. Распространили молодые "зубры" более 2000 газет.

Zubr-Vileyka@tut.by.

Народная Воля
26 ЛІПЕНЯ 2001 г.

ПУЛЬС

"Бронзавы Меркурый" прапісваецца ў Брэсце

Брэсцкае ЗАТ "Прадтавары" па выніках працы за 2000 год удастоена "Бронзавага Меркурыя" і дыплома Міністэрства гандлю Беларусі.

Тры гады таму гэтая фірма ўжо атрымала падобную ўзнагароду — "за высокі ўзровень" і бездакорную працу па арганізацыі абслугоўвання насельніцтва на аснове прымянення прагрэсіўных тэхналогій і форм гандлю". Гэтым разам яна названа лепшай у намінацыі "арганізацыя гандлю харчовымі таварамі".

Узнагароды ўдастоена таксама майстар-кандытар, начальнік аддзела ўсталявання новых тэхналогій у кандытарскую вытворчасць "Прадтавараў" Святлана Івашкіна. У гэтым годзе яна, адзіная з Беларусі, удзельнічала ў міжнародным конкурсе кандытараў, які праходзіў у Аўстрыі, і заваявала там залаты медаль.

Што непасрэдна да "Прадтавараў", то сёння гэта 1270 працоўных месцаў, 15 магазінаў, філіялы аптовага гандлю ў Брэсце, Баранавічах і Пінску, а таксама сетка бараў і кафетэрыяў.

Сёння на ўрачыстым сходзе ў Мінску дырэктару ЗАТ "Прадтавары" Міхаілу Козічу і кандытару Святлане Івашкінай будуць уручаны ўзнагароды і дыпломы.

Валянціна КАЗЛОВІЧ.

"Пяцёрка" прэтэндэнтаў вырашыла стварыць аб'яднаны перадвыбарны штаб

24 ліпеня на пасяджэнні "пяцёркі" прэтэндэнтаў на пасаду кіраўніка беларускай дзяржавы, якое прайшло пад старшынствам адзінага кандыдата ад шырокай грамадзянскай кааліцыі Уладзіміра Ганчарыка, дасягнута дамоўленасць аб стварэнні аб'яднанага перадвыбарнага штаба. Пра гэта паведаміў прэс-цэнтр У.Ганчарыка.

Падобныя штабы будуць створаны ў розных рэгіёнах Беларусі; распрацаваны прынцыпы іх фарміравання. Прапаноўваецца таксама стварэнне аб'яднанага палітычнага савета, аснову якога складуць члены "пяцёркі".

Уладзімір ГЛОД.

У чарговы раз падняты цэны на нафтапрадукты

З 24 ліпеня ў Беларусі ў чарговы раз падняты цэны на нафтапрадукты. Напярэдадні кіраўніцтва канцэрна "Белнафтахім" падпісала ўказ аб падняцці на 2,5 працэнта свабодных аптовых цэнаў на нафтапрадукты, якія адгружаюцца канцэрнам.

Такім чынам, з сённяшняга дня кошт 1 літра аўтабензіну А-76, які рэалізуецца праз аўтазаправачныя станцыі, складае 475 рублёў; АІ-92 — 585 рублёў; АІ-95 — 670 рублёў; дызельнага паліва — 410 рублёў.

Папярэдняе падняцце цэнаў на нафтапрадукты адбылося ў Беларусі 19 ліпеня гэтага года.

Вікторыя МЯЖЫЕВА.

Цэнтрвыбаркам вынес папярэджанне БПСМ за датэрміновую агітацыю ў падтрымку А.Лукашэнкі

Цэнтральная камісія Рэспублікі Беларусь па выбарах і правядзенню рэспубліканскіх рэферэндумаў вынесла папярэджанне Беларускаму патрыятычнаму саюзу моладзі (БПСМ) за датэрміновы пачатак агітацыі ў падтрымку Аляксандра Лукашэнкі.

Як паведаміў БелаПАН прэс-сакратар Цэнтрвыбаркама Валерый Юрэвіч, папярэджанне было вынесена 21 ліпеня за раздачу членамі БПСМ каляндарыкаў на 2002 год з выявай Аляксандра Лукашэнкі і подпісам "Прэзідэнт Рэспублікі Беларусь". Па словах В.Юрэвіча, паколькі гаворка ідзе аб парушэннях, дапушчаных не членамі ініцыятыўнай групы прэтэндэнта, гэты факт не мог быць прадметам разгляду на пасяджэнні Цэнтрвыбаркама, а папярэджанне ва ўстаноўленым парадку выносілася юрыдычным аддзелам камісіі. "Іх проста папярэдзілі, што праводзіць такога кшталту акцыі забаронена", — сказаў прэс-сакратар Цэнтрвыбаркама.

Юрый ПАЦЁМКІН.

У Беларусі будзе створаны цэнтр падрыхтоўкі ратавальнікаў для краін СНД і Еўропы

Паводле слоў першага намесніка міністра па надзвычайных сітуацыях Беларусі Энвера Барыева, Міністэрства па надзвычайных сітуацыях выйшла на новы ўзровень міжнароднага супрацоўніцтва. Да двухбаковых міжурадавых пагадненняў аб узаемадзеянні ў галіне папярэджвання і прадухілення надзвычайных сітуацый і ліквідацыі іх наступстваў з Расійскай Федэрацыяй і Украінай дадалося аналагічнае пагадненне з Кыргызстанам. Падрыхтаваны да парафіравання падобныя пагадненні з Польшчай і Латвіяй, вядуцца перамовы з Малдовай і Літвой.

У краіне вырабляюцца аўтамабілі хуткага рэагавання, устаноўкі імпульснага пажаратушэння, спецыяльнае адзенне, якое надзейна ахоўвае ратавальнікаў.

Падрыхтоўка спецыялістаў МНС ажыццяўляецца ў дзвюх ВНУ з адпрацоўкай практычных навыкаў на спецыяльным палігоне. Цяпершнім часам сумесна са швейцарскім бокам прапрацоўваецца праект стварэння на яго базе Міжнароднага цэнтра падрыхтоўкі ратавальнікаў для краін СНД і Еўропы.

Ірына САЗАНОВІЧ.

ОСТРЫЙ ВЗГЛЯД

О Робин Гуде, свободных англичанах и нашем холуйстве

(Окончание. Начало на 1-й стр.)

Мой хороший друг, шведский профсоюзный омбудсмен Рогер Фриск сравнил борьбу Робин Гуда с профсоюзным движением. Действительно, у настоящего профсоюза, имеется в виду свободного и независимого, много общего с действиями Робин Гуда. Независимость, свобода в поведении и стремлении обеспечить социальную справедливость, то есть заставить капитал не наглеть, а делиться с рабочими, с наемным трудом. Возможно поэтому первые тред-юнионы были созданы в Англии. Англичане — народ, который не хочет быть рабом ни у кого — ни у своих королей, тиранов, диктаторов и им подобных, ни у чужих. И мне импонирует отношение англичан к власти. Полное уважение к королеве и к национальным традициям королевской власти, которая практически не имеет реальной силы, и требовательно-критическое, часто ироническое, — к парламенту и правительству, которые как раз этой реальной властью обладают. Но властная жизнь последних ограничена выборами, и что самое главное, свободными выборами свободного народа, свободных граждан, свободных людей. Вот то самое существенное, что отличает Беларусь и белорусов от Великобритании и британцев.

Причины в прошлом. В Советском Союзе люди были несвободны, права выбора не было. А из выборов в органы власти делали праздники. Эти праздники напоминают мне сейчас пляски на могиле, в которой было зарыто право свободных людей на свободный выбор. В 90-е годы эти "могилы" были вскрыты, но не так просто реализовать право на выбор, для этого надо еще пройти какой-то путь по формированию в себе качеств свободного человека, осознать, что право на выбор неразрывно связано с ответственностью. Многие не хотят быть свободными, потому что боятся ответственности. И поэтому возникают такие отдающие прошлым "могильным духом" политические режимы, как наш нынешний лукашенковский. Один уважаемый мной руководитель, сталкиваясь постоянно с сущностью нынешней власти и того общества, которое порождается ею, сказал всердцах, что у нас все, кто у власти и рядом с ней, делятся на хамов и холуев. Действительно, хамство и холуйство — качества, тесно связанные между собой. На их принципе строятся все преступные структуры и диктатуры. Терпеть хамство могут только холуи. Холуйство порождает и питает хамство.

В нынешней Беларуси процветает и то и другое. Хамством и холуйством насыщены передачи Белорусского телевидения, статьи всех без исключения государственных газет.

Холуи — люди, не имеющие своего достоинства, чести и совести. Аналогичное можно отнести и к хама. Имеет ли такое общество будущее?

Разве не хамским пренебрежением закона можно объяснить поставленные предприятиям задания по сбору подписей за Лукашенко? Так сказать, плановые задания. Задание довели директору, директор — начальнику цеха и т.д. Ранее по такому принципу, наверное, были сформированы и инициативные группы по выдвижению Лукашенко в президенты на новый срок. В избирательные комиссии ввели представителей в основном лояльных власти организаций, людей, которыми можно без труда манипулировать.

В Англии же выборы в районах проводят два независимые от партии и власти должностные лица, ответственные за выборы. Они получают за это деньги, зарплату от государства. У нас тоже получают зарплату в Центризберкоме. Та же Ермошина, которая заявляет, что она — человек президента. Если следовать британским принципам, то за одни эти слова, опубликованные в печати, она должна была бы в срочном порядке уйти в отставку. У нас же холуйство поощряется и приветствуется.

Вот такова наша действительность. Есть желающие опровергнуть сказанное? Напрасные потуги, ведь это, друзья, правда. Горькая правда...

В нашей стране против людей, которые пытаются реализовать свои конституционные права, в то же время реализуя свое человеческое право на выбор, развертываются компании по их оскорблению, унижению, дискредитации. По хамскому указанию, хамскими методами телевизионно-творческие холуи типа зимовских, козияток, дмитриевых, новиковых и им подобных обливают информационными помоями этих граждан, зная, что в холуйском государстве их не привлекут к ответственности. Ведь суды, прокуратура и т.д. подмяты президентской властью. И это свободным гражданам Беларуси возможно придется терпеть и далее при консервации лукашенковского режима!

Лукашенко реализовал свое право на выбор, но за то, что он сделал, отвечать не хочет. В его глазах при беседе с журналистами отчетливо просматривается беспокойство и страх, а в речах звучит заискивающий блеф при апелляции "к своему народу". Неужели у белорусских граждан не вызывает чувства брезгливости, когда Лукашенко "поливает" своих бывших достаточно близких соратников Синицина, Титенкова, Божелко и других. Только он хороший, а они все такие-сякие...

Приходит время, близок момент, когда каждый должен будет сделать выбор, реализовать в какой-то мере свое человеческое право на выбор. Но не надо забывать, что за выбором следует ответственность. Последствия нашего выбора — жизнь и счастье наших детей. Быть им свободными гражданами и жить в свободной Беларуси или продолжать свое существование при нынешнем хамско-холуйском режиме — это во многом зависит от каждого из нас.

Открытие Интернет-центра при содействии Совета по международным и научным обменам посольства США в Республике Беларусь состоялось на днях в Гомельской областной библиотеке.

На снимке: *посол США в Республике Беларусь Майкл Козак и заместитель председателя Гомельского облисполкома Владимир Давидович во время открытия центра.*

Фото Сергея ХОЛОДИЛИНА, БелТА.

Ідзе рэканструкцыя Мінскай кальцавой дарогі. Здымак зроблены на яе перасячэнні з Партызанскім праспектам.

Фота IREX/ProMedia.

ЖИТЕЙСКОЕ

Увы, мы не японцы...

Вот уже года два никак не завершат ремонт в доме № 4, корпус 4 на улице Берута Фрунзенского района Минска. Проводит этот ремонт ремстройуправление Московского района столицы (начальник Московского РСУ Леонид Георгиевич Бакиновский, прораб Игорь Борисович Завадский). В самом начале этих работ ими в письменном объявлении было указано: "Окончание ремонта — январь 2001 года". Однако полным завершением пока еще и не пахнет.

Сколько мы, жильцы, перенесли и переносим мук — не рассказать. В квартирах жилые комнаты ремонту не подлежали — меняли только трубы, мойки, газовые плиты, а где нужно было, то и бачки, унитазы. Красили стены или клеили новые обои на кухнях, в ванной, туалете, коридоре и прихожей. Даже двери в прихожей красили, увы, однобоко: только со стороны самой прихожей, а обратная сторона этих дверей оставлена неокрашенной: она, видите ли, уже находится в комнате. Зато бедлам — на всю квартиру!

Где меняли водопроводные и канализационные трубы, до сих пор подвалы завалены ремонтным мусором. ЖЭС-30 Фрунзенского района утверждает, что эту уборку должны делать не дворники, а сами строители-ремонтники. Очевидно, наши домоуправленцы осведомлены о том, что, например, в Японии строители по окончании работ сами же после себя убирают все до пылинки. "Но мы же не японцы", — по-своему остроумно отвечают в Московском РСУ. Увы, увы, это так...

До сих пор не сделан ни один из восьми подъездов в доме. Тянут резину и с обустройством проезжей части дороги и площадки перед домом. Стройматериалы привозят нерегулярно, рабочие вынуждены часто простаивать.

До каких же пор будет тянуться этот кап-кап-капремонт? Может, следует поменять — и капитально, — саму систему организации этих работ? Пусть бы было у нас если не как в Японии, то хотя бы как в Европе.

Яков ЛИФАНОВ,
пенсионер.
Минск.

ТЮРЕМНЫЕ УНИВЕРСИТЕТЫ

Валерий ЩУКИН, правозащитник, БХК

Дневник политарестанта

(Продолжение. Начало в №132 за 2001 год)

Пятница, 15 июня. 4-й день

Выполняю данные редактору обещание вести в тюрьме дневник и регулярно направлять в редакцию свои записи. Утром отправил очередной материал.

Письма в тюрьме подлежат цензуре, а поэтому отдаются незапечатанными. Так что члены "Политбюро" имеют возможность ознакомиться с состоянием дел на местах и мнением лишенных свободы о власть имущих еще до появления материала на страницах негосударственной газеты.

Сегодня последний день подачи претендентами на президентский пост инициативных групп на регистрацию в ЦИК. Кто подал — покрыто для зеков мраком неизвестности. "Вечерний Минск" список претендентов не печатает. БТ вещает только об одном из 26 "бакинских комиссаров". Лишь на ОРТ узнал, что ЦИК зарегистрировал инициативную группу Зенона Позняка.

Судя по всему, правящий режим готовит сценарий второго тура: "Лукашенко — Позняк", в расчете, что как в 1995—1996 годах избиратели отдадут свои голоса сопернику кандидата от БНФ.

Только ведь дважды в одну реку не войдешь. Полагаю, что в 2001 году, в случае выхода Лукашенко во второй тур, избиратель проголосует хоть за черта, лишь бы против опостылевшего правителя.

И Юрий Азаренок не спасет своего кумира. "Тайные пружины" я использую в качестве наглядного пособия на курсах "политликбеза". В частности, его попытки пришить "бывшим депутатам" оружие, взрывчатку, диверсии... Кадры, которые сей "гениальный" режиссер показывает в своих "политических видеоклипах", работают против власти. Ю.Азаренок так и не смог отыскать в архивах спецслужб видеокадров или фотоснимков "продажных депутатов Верховного Совета Республики Беларусь 13-го созыва":

— Валерия Шукина с гранатой;

— Анатолия Лебедько с сумкой взрывчатки;

— Сергея Калякина с пулеметной лентой;

— Владимира Гончарика с гранатометом;

— Семена Домаша со стрингером...

Суббота, 16 июня. 5-й день

У сокамерника Андрея окончился срок ареста и он вышел на свободу. Теперь в 217-й — три арестанта. Остался один курящий: меньше будет сизого дыма.

Так и не могу выяснить список претендентов на "белорусский престол". Надеялся, что хоть Ю.Козиятко огласит весь список, но... Юра молчит.

Воскресенье, 17 июня. 6-й день

Сегодня день медика. Мысленно поздравляю жену и близких друзей, причастных к этому событию с профессиональным праздником. Сделать это по телефону белорусский зек не может.

Кто даст объяснение этому рудименту? Сколько поколений советских зеков подвергали нравственным и физическим пыткам, лишая сигарет и жестоко наказывая за курение? Говорят, что поворот в этом вопросе произошел, когда на нары водворили генерала Ю.Чурбанова — зятя Л.Брежнева. Ныне курение разрешено и на функционировании пенитенциарной системы в худшую сторону не отразилось.

Может быть, и в Беларуси стоит посадить на нары какого-либо "генерала" из ближайшего окружения правителя? Помнится, Лукашенко обещал не только разрешить, но даже выдать зекам, из числа высшего света, сотовые телефоны. Но, как обычно, у этого прозаседавшегося деятеля слово расходится с делом.

Да Бог с ним, с мобильным. Пусть поставят обычный таксофон и говори сколько кошелек позволяет. Цензуру телефонных разговоров обеспечить ничуть не сложнее, чем писем. Тогда почему бумажная связь разрешена без ограничения, а телефонная — нет? Как воскликнул известный Вовочка: "Где логика, в чем смысл?".

Ведь осуждение к аресту не является осуждением к лишению свободы. Арест — это лишь **строгая изоляция.** Так сказать, максимальная степень изоляции.

К менее строгим мерам изоляции относятся:

— общественные работы;

— лишение права заниматься определенной деятельностью;

— исправительные работы;

— ограничение свободы.

И все они связаны с ограничением свободы **передвижения,** но не свободы **общения.**

Если и допустимо ограничение, так это Интернет. Тюремная администрация просто не в состоянии будет осуществить цензуру. Но то уже "высший пилотаж".

Между прочим, Уголовно-исполнительный кодекс (часть 2 статьи 59), перечисляя ограничения для арестованных по части свиданий, посылок, передач, бандеролей, приобретения продуктов питания в тюремном ларьке, о запрете или ограничении телефонных разговоров не упоминает.

Более того, статья 73 УИК обещает, что осужденный вправе вести телефонные разговоры. Этой теме посвящена целая статья УИК: 96-я. Часть 1 данной статьи гласит, что администрация вправе разрешить телефонные разговоры в порядке поощрения. А часть 2 добавляет: "Администрация может разрешить телефонный разговор в случаях, связанных с **важными для осужденного жизненными событиями**".

Так почему это не делается?

Ведь, к примеру, для меня избирательная кампания — исключительно важное жизненное событие. А профессиональный праздник супруги разве не важное жизненное событие?

В этот день не дали не только связи, но и белого хлеба. Интересно: это случайный прокол тюремной службы снабжения или такой порядок в местах лишения свободы — по воскресным дням кормить хуже, чем в будние?

Вечером прослушал "Рэзананс" А.Зимовского. Думал, хоть он назовет фамилии претендентов. Увы, тоже ни гу-гу. Предвыборная кампания в нашей стране проводится особо — "по-белорусски".

(Продолжение следует.)

КУРЬЕЗЫ

Совдепия жива?

Каким общественно-экономическим строем мы сейчас наслаждаемся в Беларуси? Иные, глядя на пустые прилавки некоторых государственных гастрономов, считают, что у нас все еще социализм. Другие, восхищаясь широтой выбора товаров на столичном рынке "Ждановичи", полагают, что мы уже вплотную приблизились к капитализму. Самый главный экономист страны вообще вывел некую чудо-формулу под названием "рыночный социализм". Где же правда?

Я думаю, что строй наш наиболее точно можно охарактеризовать увлекательным термином — "околоимпериалистическая совдепия". Почему?

Посетил я давеча церемонию открытия нового Центра по переливанию крови в г. Гомеле. Как известно, строительство Центра на 85% было профинансировано командованием "вражеского, империалистического" НАТО. На празднике было много американских военных, в том числе сам главком НАТО в Европе Джозеф Ролстон, сотрудники посольства США в Беларуси во главе с Майклом Козаком. Говорились речи на английском языке, а новый корпус Центра сиял на солнце как конфетка.

В общем, чувствовал я себя, скорее, в американском Хьюстоне, нежели в белорусском Гомеле. Но... Вскоре одна деталь праздничной церемонии со скоростью американского "линкольна" вернула меня к "родному белорусскому корыту". Что за деталь такая, спросите вы? Беларашн сервис.

Рядом с гостями обаятельная работница гомельской больницы разливала в стаканы минеральную воду. Жара была в Гомеле неимоверная: в тени + 36 градусов, на солнце + 53. И тут я сдуру подумал, что воду разливают, чтобы потом ее пить (!?!?!) Я взял стаканчик и начал получать удовольствие от холодненькой минералки...

— Что вы делаете? — громко и взволнованно вдруг закричала работница больницы.

— Как что, воду пью, — невозмутимо ответил я.

— Вы что, с ума сошли?

— ???

— Ведь еще не было разрешения пить воду. А у нас все стаканы на учете, между прочим!

— И что же мне теперь делать? — совсем растерялся я, застыв с больничной реликвией — граненым стаканом.

— Ладно, пейте, — великодушно ответила женщина, — только потом чтоб вымыли стакан.

И это капитализм? Сервис беларашн!

Александр СИЛИЧ.

Выбары ў паветцы,

або Вясковы погляд на перадвыбарчую кампанію

Васіль ГРОДНІКАЎ

Спярша хацелася словачка ў словачка напісаць пра тое, як нашы мужыкі, калі надарыцца такая ахвота, абмяркоўваюць палітыку і палітыкаў, а таксама кандыдатаў на кончык "вертыкальнага слупа". Вясковыя, хто самагонку закусваюць мацюкамі, зачыталі б такое аж да дзірак, не прамінаючы раз-пораз адзначыць: во, праўда прэ, як брага з перагрэтай флягі! Маўляў, пачытай, сусед, — пад штанамі засвярбіць! Але ж я ведаю, што сярод чытачоў "Народнай волі" шмат людзей інтэлігентных, гарадскіх ды местачковых, то буду пісаць больш далікатна. Можа, і пакрыўдзяцца мае землякі, што каларыт прыдэзадаранціў, але бажуся, як на духу: сэнс захаваю да апошняй кропелькі, як берагуць апошняе каліва першаку, што схаваны на самы патрэбны ранішні час...

Абмеркаванне кандыдатур

Неяк да нас у вёску завіталі нетутэйшыя людзі: стукаліся, просячы дазволу зайсці ў хату, аж у дзверы верандаў і сянец. Яшчэ на ганку здымалі чаравікі і, ступаючы па хаце, расціралі сухія галушкі, што адліплі ад гумавых ботаў гаспадара, які прынёс іх з фермы, даглядаючы там калгасны статак. Госці прыйшлі збіраць подпісы за аднаго з кандыдатаў у прэзідэнты. Хто чуў пра кандыдата, хто ні на вочы, ні на вуха не ведае таго чалавека, для вёскі гэта яшчэ нічога не вырашае. Усё вызначаюць тыя, хто ўжо падпісаўся. Па мясцовых падпісантах можна выведаць, што ж гэта за птушка такая, што наважылася каршуну ў грэбень клюнуць. Тут жа так: калі падпісаўся п'яніца, пустабрэх — таму веры ніякай, хто звычайна нос па ветры трымае — ведай: сваю выгаду шукае. Ну, а хто талковы ды граматны, хто газеты чытае ды радыё на кароткіх хвалях слухае — за спіну такога стануць шмат хто.

Здавалася б, такія візіты сёння — з'ява звычайная. Усюды збіраюць подпісы за кандыдатаў у прэзідэнты. Але прыход нетутэйшых у нашу вёску выклікаў, як той вецер на вадзе, шмат хваляў і хваляванняў. Ля аўталаўкі такую важную падзею ніхто не абмяркоўваў, таму што ніхто не хацеў засвечвацца ні сам, ні засвечваць суседа. Гэта каб за Лукашэнку падпісвалі, то некаторыя, каб даведалася начальства, выхваляліся б, што па два-тры разы падпісаліся. Маўляў, няхай правіць далей, пенсіі выплачвае ды стрымлівае агрэсараў, каб не напалі на наш край!

У гэтыя несенакосныя дні толькі мужыкі — хто ў хатах, хто ў паветках — не-не ды закраналі тэму выбараў. Жанчын да такіх размоў не дапускалі. Усе яны, як адна — за Лукашэнку. Маўляў, рослы, вусаты, малады ды здаровы, як бугай (хто пра што, а бабы пра сваё). Дужа ім падабаецца, калі яму паўшоры пад хвост падзе, ды пачне ён па тэлевізары ў Змея-Гарынавіча ператварацца, то тады аж за полаг хаваюцца. Бабы ёсць бабы: яны буйных мужыкоў баяцца і... любяць.

Якраз у тыя дажджлівыя дзянёчкі спадобілася і мне накляпаць касу. А сусед у мяне — адмысловы майстра: лапатуху і тую на палатне выведзе! Заходжу — а там, у паветцы, як у кузні, — дымна і гарэлым пахне. Аказалася, што гэта Дамінік паяльнай лямпай гне ўкрадзеную на ферме трубу, мяркуючы прыладзіць яе да свайго парніка.

— Во, Пятровіч прыйшоў, — перастаў дзяўбсці па касе Язэп. — Можна, хлопцы, і пра палітыку пагаварыць. Скажы, браток, ты часта ў Мінску бываеш, ці хутка гэтае б... у нас скончыцца? Гэты х... нам ужо сем гадоў мазгі пудрыць абяцанкамі, а ні х... ні ў яго, ні ў нас не выходзіць. Гнаць трэба яго ў п... Няхай бы са свайго саўгаса паказаў нам, як жыць і працаваць трэба. А то, бачыш ты, сам не ўмее, а вучыць усіх узяўся. Дзе ж ён, такі разумны, быў, як у саўгасе кіраваў. Што саўгас той заваліў, то яшчэ куды ні шло. А тут краіну цэлую. Дзяржаву... Не давалі? Хто не даваў? Што, на х... калёныя цуглі надзявалі? Пальцы паміж дзвярэй шчамілі? А цяпер раскусіў, што там, наверсе, жытка нішто сабе, можна і яшчэ на пяць гадоў губу раскатаць. От чалавек, так за гэты час і не ўцяміў, што куры да індыкоў не належаць. Цяпер яно ўжо і дурню зразумела, які з яго пан, хоць і носіць штаны навыпуск. Адно толькі ведае, што ў розныя гульні гуляць... У футбол, хакей. Летам носіцца на ролікавых каньках ды лыжах па асфальце. Во, забаву знайшоў!.. Быццам няма чым заняцца. У дзяржаве спраў: куды ні кінь — усюды клін. Ну, дзе ты той дзяржаўнай мудрасці навучышся, калі гулі ў галаве?! Ды наша Ганна Адаськіна і тая лепш справілася б. А гэты не ведае, куды галаву ды рукі прыкласці... Як няма галавы? А за што ты тады галасаваў? Ну, твая Дануся, здагадваюся, за што галасавала. А ты?..

— Ціха вы, мужыкі, а то пасварымся, не пагаварыўшы...

Я, між іншым, даўшы зразумець і адчуць вам, на якой мове і з якімі нязвыклымі для класічнай літаратуры выразамі вядуцца звычайныя размовы ў вёсцы, надалей не буду смакаваць трапнасць сялянскіх выслоўяў. Пастараюся з усяго гэтага слоўнікавага нагрувашчвання выдзеліць найбольшы на сённяшні дзень сэнс. Таму што нязвыкламу з вясковай рэчаіснасцю (а яна сёння насычана яшчэ большай, чым раней раздражнёнасцю і злосцю на мясцовую і вышэйшую ўладу, на жабрацкае і прыгонніцкае становішча ў калгасным быдлячым стойле) цяжка будзе за мацюкамі распазнаць, дзе тая праўда-матка. Тут жа так: праз кожны сказ будзе абавязкова гучаць некалькі слоў, што пачынаюцца з літараў "х", "п", "б" і г.д. Без адпаведных навыкаў слухаць такое цяжкавата. Мова хоць і называецца "трасянкай", ды ўражанне такое, быццам нехта побач сапсаваў паветра.

— Вось ты раскажы нам, цёмным і прапітым мужыкам, — пераводзіць гаворку Дамінік на трошкі іншую тэму, — колькі ж там назбіралася смельчакоў падужацца з Лукашэнкам? Ого, аж за дваццаць чалавек! Я так думаю, што кожны з іх ідзе са сваёй камандай аднадумцаў. То, выходзіць, супраць Лукашэнкі адкрыта выступаць не так ужо і мала смельчакоў.

— Дык гэта толькі тыя, хто ўваходзіць у каманды і ў групы па зборы подпісаў, — папраўляе яго Кузьміч. — А ты ж яшчэ ўлічы, што амаль за кожным з кандыдатаў стаяць партыі, аб'яднанні, розныя рухі, моладзь...

— А Лукашэнка яшчэ грудзі выстаўляе, як той певень: мая перамога будзе, мне давяраюць людзі! Думае, калі ў панскае прыбраўся, то ўсе перад ім шапкі здымаць будуць...

— Ат, індык думаў-думаў ды й здох...

— Так, так, браткі, з гэтага квасу піва не будзе...

— А я вам вось што скажу, — да гутаркі далучыўся Косцік, малады наш аднавясковец, што працуе на ільнозаводзе. — Я вось калі на работу дабіраюся, то мы ў аўтобусе вельмі часта пра выбары гаворым. І ў курылках таксама. Усе пры людзях ды навідавоку быццам бы за Лукашэнку. А калі начальства адвернецца, каторы пакажа пад агульны рогат: во яму!.. І такіх вельмі шмат. Ёсць, праўда, і такія, што дзяруць горла за Лукашэнку. Некаторае наша начальства, што людскае, бывае папярэджвае нас, асабліва маладых: вы, хлопцы, дарэмна на ражон не лезьце. Калі-нікалі пры людзях пахваліце "бацьку", калі прамаўчыце, а справу сваю рабіце спакойна. І не радуйцеся, што вам абяцаюць зарплату ў 100 долараў. Брахня ўсё гэта. Гэта для таго, каб у час выбараў набраць больш галасоў. А грошай у казне няма. Там адны мышы бегаюць. А калі, здарыцца, на які кавалак каўбасы і павысяць зарплату, то адразу цэны на ўсё астатняе падскочаць. Кажуць, што бліжэй да выбараў абяцанак будзе, як дыму з сырога мялля. І розных страшылак. Ну, пра НАТА, шпіёнаў розных, апазіцыю, пра Амерыку. У нас на заводзе шмат хто лічыць, што трэба абавязкова мяняць Рыгоравіча, бо за наступных пяць год мы зраўняемся з Паўночнай Карэяй. А там цяпер так, як у нас было адразу пасля вайны...

— Ды што тое НАТА, — плюнуў на трэскі Язэп. — Усё страшаць ды страшаць. Нешта ж не дурнейшыя за нас тыя ж палякі, чэхі, венгры, прыбалты, што самі просяцца ў НАТА. Да ваўка ж на пастой не просяцца. Усё гэта для таго, што ганарыстых у нас вельмі шмат развялося: мы самі з вусамі! А да вусоў яшчэ галава трэба. І не абы якая!

— Ну, добра, — азваўся Кузьміч. — Завалім Лукашэнку. Хто замест яго будзе? Вось іх аж за дваццаць чалавек, а каму даверыць можна, каб не памыліцца, як у мінулы раз?

— Ого, з дваццаці можна выбраць...

— Гэта калі ты адзін выбіраць будзеш, — раззлаваўся Кузьміч. — А выбіраць будуць усе. І атрымаецца: хто ў боб, хто ў гарох. Расцягнуць галасы, а ў рэшце рэшт у Лукашэнкі акажацца галасоў больш, чымся ў астатніх. І зноў ён нас аб'ягорыць. Трэба насуперак яму выставіць аднаго ды дужа талковага мужыка.

— А можна і бабу. Там жа яшчэ, чуў я, дачка Машэрава ёсць.

— Ды яна толькі дачка. Яна разлічвае на бацькаў аўтарытэт. А тут трэба мець свой.

— Не, бабу выбіраць не будзем. Не бабская гэта справа. Хоць і бабы бываюць башкавітыя...

— Нешта, гледзячы на маю, так не скажаш...

Рагатнулі ад душы.

І раптам Кузьміч паведаміў:

— А Машэрава адказалася ўдзельнічаць у гэтай кампаніі.

— Ну, што я вам казаў?! Жанчына — гэта пацёмкі. Але баба з возу — каню лягчэй.

— Бліжэй да выбараў ахвотнікаў застанецца яшчэ менш. Каго запалохаюць, каму крымінал прышыюць, каго, як таго Захаранку або Завадскага... А вось з адзіным кандыдатам ад апазіцыі — тут, браткі, — загадка. Невядома, што будзе...

— А мне вядома, што будзе, — у праёме паветкі стаяла Марыля, Язэпава жонка. — Рукі — у бакі. Баба-гром! — Калі зараз вы, старыя (пік), не вылеціце адсюль, то я вам усім (п-і-і-к) паадкручваю. Ведаю я вашу (пік) палітыку! Пачынаецца з палітыкі, а канчаецца слоікам з гарэлкай. Марш адсюль, палітыкі (п-і-і-і...)!

Але Марыля таго не ведала, што мужыкі ўжо сабралі "па рублю" і дамовіліся: самы малады Уладзік купіць на "кропцы" трохлітровік. А піць вырашылі ў кузьні, якая заўсёды робіць, калі дождж на двары і дужа самотна на душы. А схадзіць на кузню ў кожнага гаспадара нагода заўсёды знойдзецца...

(Заканчэнне будзе.)

в.Мазалі Маладзечанскага раёна.

ДАЙДЖЕСТ

Нельсону Манделе поставлен диагноз "рак простаты"

На снимке: Нельсон Мандела.

Бывшему президенту ЮАР Нельсону Манделе врачи поставили диагноз "рак простаты" и назначили семинедельный курс радиотерапии. По мнению медиков, обнаруженное заболевание не повлияет на продолжительность жизни 83-летнего Манделы.

Пресс-атташе бывшего главы ЮАР Зельда Ла Гранж сообщила, что Мандела регулярно проходит обследования на наличие в организме специфического антигена простаты (PSA), который сигнализирует о появлении раковых клеток. Последние анализы крови показали небольшое увеличение PSA в крови пациента, а последовавшая затем биопсия простаты подтвердила опасения медиков. "В результате курса терапии рост опухоли будет остановлен, и врачам не потребуется проводить хирургическое вмешательство", — сообщила Ла Гранж.

18 июля Мандела отметил свое 83-летие и третью годовщину женитьбы на бывшей первой леди Мозамбика Грасе Мачел.

"Рейтер".

В порту Грузии задержано около двух килограммов урана

На днях в грузинском порту Батуми была пресечена попытка незаконного вывоза в Турцию 1 килограмма 800 граммов урана-235, используемого в качестве горючего для ядерных реакторов. Сотрудники Антитеррористического управления министерства государственной безопасности Аджарии задержали владельца радиоактивного вещества и еще четырех человек, в том числе капитана судна.

Радиоактивное вещество не представляло практически никакой опасности для здоровья людей, контактирующих с ним, заявил начальник управления по оценке и ликвидации чрезвычайных радиационных ситуаций Лери Месхи. Однако, с его точки зрения, опасение вызывает то, что нахождение радиоактивных веществ на территории Грузии плохо контролируется.

По его словам, стоимость 1 кг урана-235 не превышает 1—2 тысяч долларов, однако задержанный, скорее всего, из-за неосведомленности планировал продать радиоактивное вещество по более высокой цене.

Военная прокуратура Грузии открыла следствие по обвинению в контрабанде.

РИА "Новости".

Китайская взяточница приговорена к смертной казни

Народный суд средней инстанции города Чанша в центральном Китае приговорил во вторник к смертной казни высокопоставленную чиновницу за взятки в особо крупных размерах.

Следствием установлено, что бывшая заместитель генерального директора Архитектурно-строительной корпорации провинции Хунань Цзян Яньпин с 1994 по 1999 годы получила 15 денежных взяток на общую сумму свыше 10 миллионов юаней (1,2 миллиона долларов США). Еще 734 тысячи юаней (около 60 тысяч долларов США) осужденная присвоила незаконным путем, используя поддельные документы.

Уголовное дело против взяточницы было возбуждено в 1999 году. Тогда сотрудники правоохранительных органов обнаружили у Яньпинь наличие недвижимости стоимостью свыше 4,9 миллиона юаней. Все средства, полученные бывшей чиновницей, конфискованы, она лишена политических прав. При вынесении приговора суд заявил, что бывшая руководительница государственной корпорации "подорвала нормальный стиль работы госпредприятия и разрушила репутацию его руководства".

"Синьхуа".

На Сибирь обрушились полчища саранчи

Большая популяция саранчи "оккупировала" более полумиллиона гектаров в нескольких регионах Сибири. Они уничтожают посевы зерновых культур и массивы трав, пригодных для заготовки сена. Об этом в среду сообщил оперативный дежурный Сибирского центра МЧС. По его словам, "крылатые захватчики бесчинствуют" в Иркутской области на площадях почти в 200 тысяч га, в Бурятии поражено около 90 тысяч га. Но наиболее сложная ситуация сложилась в Читинской области — здесь саранча обнаружена на площадях более чем в 250 тысяч га. По предварительным данным, от недобора сена и зерна область недополучит около 300 миллионов рублей.

В настоящее время повсеместно налажена борьба с вредителями полей, к которой привлечено несколько тысяч человек и различная техника, включая авиацию. К примеру, в Читинской области каждый день специальными химикатами обрабатывается свыше 5 тыс. га.

РИА "Новости".

На Украине столкнулись пассажирский поезд и тепловоз

Три человека погибли и 10 получили травмы в результате столкновения пассажирского поезда Киев-Акмола с маневровым тепловозом, которое произошло в Черниговской области.

Как сообщили в МЧС, столкновение произошло около 15.00 у станции Плиски на перегоне Нежин-Конотоп.

В результате столкновения погибли машинист маневрового тепловоза и два ремонтника. Пострадали 10 пассажиров (все граждане Украины), семь из них госпитализированы.

"Интерфакс-Украина".

ФОТООКНО "ПОЛЬША СЕГОДНЯ"

Отдых в седле

Поляки утверждают: ничто не может сравниться с романтикой прогулки в седле. Здесь любят лошадей. С давних времен. Польское коневодство сейчас хорошо известно в мире. Питомцы конезаводов в Якове-Подлясском, Михалове, Курозвенках и Бялке ежегодно получают награды на престижных скачках.

Причем, большинство конных заводов расположено в помещичьих усадьбах. Они охотно принимают гостей, предлагая им ночлег, питание и, конечно же, верховые прогулки под наблюдением профессиональных инструкторов. Начинающие могут поучиться у опытных наездников. Самых маленьких любителей приключений в седле ожидают низкорослые, дружелюбные польские лошадки, принадлежащие к реликтовой породе в мире.

В Польше можно не только насладиться верховой ездой, но и стать владельцем классного скакуна. Для знатоков ежегодно проводятся аукционы по продаже лошадей в Познани, Якове-Подлясском, Рацоте.

В выходные дни на дорогах возле конезаводов можно встретить много всадников на лошадях. На снимке вы видите группу ребят, осваивающих езду в седле.

Охота на зубра

Охота в Польше имеет многовековую историю. Здесь ее также любят, как и скачки в седле.

Теперь охотничьи угодья занимают 2,5 миллиона гектаров. Это в основном уникальные пущи, которые почти не сохранились в Западной Европе. Немцы и скандинавы, особенно датчане, пристрастились к охоте на оленя, лося, кабана. Австрийцы, французы, испанцы и итальянцы охотятся на мелкого зверя, а американцы приезжают на "встречу с зубром".

Охотников притягивают сюда не только живописные места и зубры, но и неповторимый охотничий ритуал. До сих пор сохранились древние обычаи. Такие, например, как выбор короля охотников; сигналы, исполняемые на охотничьем роге, презентация трофеев, пиры у костров, посиделки у каминов с интересными воспоминаниями и байками.

Не правда ли, довольно поучительный опыт и для нас?

Подготовил к печати Иван МАКАЛОВИЧ.

ЭВРИКА!

У черного чая обнаружены новые лечебные свойства

Американские ученые обнаружили у черного чая новые лечебные свойства. Оказалось, что чай улучшает состояние клеток, выстилающих изнутри сердечные сосуды. Исследования последних лет показали, что именно изменения внутренней оболочки артерий играют главную роль в возникновении ишемической болезни сердца. Медики теперь рекомендуют выпивать ежедневно не менее четырех чашек черного чая.

У заикающихся нарушено строение мозга

Заикание связано с изменениями в головном мозге. К такому выводу пришли американские ученые, которые тщательно исследовали мозг 16 страдающих заиканием людей с помощью магнитно-резонансной томографии и сравнили данные с результатами исследования 16 здоровых людей. Они обнаружили, что у больных увеличены отделы мозга, отвечающие за речь.

Кремниевый чип вернет зрение слепым

В США продолжаются попытки восстановления зрения у слепых людей. В ближайшие две недели офтальмологи из Иллинойса имплантируют трем добровольцам специальный кремниевый чип, который заменит погибшие светочувствительные клетки. В прошлом году трем больным уже была выполнена подобная операция, однако ее результаты не разглашаются.

Толстые мамы рожают больных детей

У полных женщин чаще рождаются дети с пороками сердца. К такому заключению пришли американские ученые, проанализировавшие результаты обследования более трех тысяч детей. Причину этого явления медики объяснить не могут, но очевидно, что появился еще один веский аргумент в пользу борьбы женщин с лишним весом.

Правительство ЮАР варит отвары от СПИДа

В ЮАР пытаются лечить СПИД при помощи народной медицины даже члены правительства. Министр общественных работ Стелла Сигко рассказала журналистам о собственном рецепте, основным ингредиентом которого являются сушеные листья персикового дерева. Она уже послала несколько бутылок для испытаний.

ЛЮБОПЫТНО

Ухо Ван Гогу отрезал пьяный Гоген

Ухо Винсенту Ван Гогу отрезал его друг и вечный соперник Поль Гоген. С таким сенсационным заявлением выступила немецкий искусствовед Рита Вильдеганс.

Согласно официальной версии, 24 декабря 1888 года, Винсент Ван Гог, находясь в состоянии психического возбуждения, сам отрезал себе ухо бритвой. Однако искусствовед утверждает якобы все, что поклонники знают об этом происшествии — выдумки Гогена. Именно его показания в полиции и легли в основу официальной версии. На самом же деле ухо Ван Гогу отрезал сам Гоген в пьяной драке.

Перед приездом Буша кастрировали бродячих собак

Президент США Джордж Буш приехал в Косово, чтобы провести несколько часов в расположении американского контингента. Приштина достойно подготовилась к его приезду. Груды мусора аккуратно убрали. Открылось несколько Интернет-кафе. Но особое внимание в преддверии приезда Буша было уделено бродячим собакам. Их кастрировали и сделали прививки от бешенства.

150 Санта Клаусов съехались на конгресс

150 Санта Клаусов из 14 стран мира съехались на ежегодный конгресс в Копенгаген. На повестке дня масса вопросов, но главный из них — когда раздавать подарки, в сочельник или 6 января, в праздник Трех Королей. Кроме того, им предстоит обсудить то, что количество скептиков, сомневающихся в существовании Санта Клаусов, растет.

Проснулся и обнаружил в своей постели крокодила

Австралийский турист проснулся среди ночи и обнаружил крокодила, который лежал у него на груди. Это случилось на севере Квинсленда, в кэмпинге, который находится на берегу реки Норт-Кеннеди (North Kennedy River). Испуганный турист позвал на помощь друга, но тогда крокодил ухватил его за запястье и попытался утащить в воду. Потом, однако, он отпустил свою жертву.

ИЗ РОССИЙСКОЙ ПРЕССЫ

Молчание волков

Александр СТАРИКЕВИЧ

Давно замечено: лукашенковская пропаганда ссылается на зарубежную прессу лишь тогда, когда речь идет о слащавых публикациях или теле- и радиовысказываниях в пользу одного человека — "всенародноизбранного" Александра Григорьевича. Но ведь западные и российские средства массовой информации в подавляющем большинстве рисуют белорусскую ситуацию другими красками. Исходя из объективности, "Народная воля" и знакомит своих читателей со статьей "Молчание волков" из российской прессы.

В ответ на обвинения в создании "эскадронов смерти" для ликвидации неугодных белорусские власти по-прежнему молчат, как партизаны. На этой неделе (на минувшей. — **Ред.**) Александр Лукашенко в очередной раз пообещал обнародовать некие документы, касающиеся исчезновений исполняющего обязанности председателя Верховного Совета Беларуси Виктора Гончара, экс-министра внутренних дел Юрия Захаренко и оператора ОРТ Дмитрия Завадского после выборов. Хотя, по логике, он должен был парировать опасные для себя утверждения до голосования.

Но в настоящее время руководство Беларуси больше заинтересовано в том, чтобы похоронить правду, а не сделать ее общедоступной. Подтверждением тому может служить следующий факт. Несколько месяцев назад на пресс-конференции представители прокуратуры заявили, что "дело Завадского" состоит из более чем 50 томов. Прошло время, и выяснилось, что их количество не увеличилось, а сократилось до 39. Куда делись остальные? Вероятно, их содержание несет угрозу для многих высокопоставленных чиновников. К примеру, вполне возможно, что именно там содержались материалы допроса командира СОБРа Дмитрия Павлюченко, которого следователи прокуратуры Дмитрий Петрушкевич и Олег Случек называют непосредственным руководителем спецотряда ликвидаторов. По их словам, этот человек после задержания дал весьма интересные показания относительно судьбы пропавших и местонахождения их тел. Однако затем Павлюченко был освобожден по личному указанию главы государства.

Петрушкевич и Случек также утверждают, что прямое отношение к деятельности "эскадронов смерти" имеют Владимир Наумов и Виктор Шейман. Первый из них в свое время создавал обласканное руководством страны элитное подразделение "Алмаз" (выходцами оттуда являются ряд спецназовцев, против которых официально выдвинуто обвинение в причастности к похищению Завадского), а сейчас возглавляет Министерство внутренних дел. Что касается Шеймана, то он в ноябре прошлого года был переброшен с поста государственного секретаря Совета безопасности на должность генерального прокурора. Этому предшествовала скоропалительная отставка тогдашнего "главного законника" Беларуси Олега Божелко, под руководством которого следователи слишком глубоко копнули, и, в частности, позволили себе задержать Дмитрия Павлюченко. Можно ли рассчитывать, что Шейман и Наумов заинтересованы в полноценном розыске пропавших (а по мнению многих, убитых) лиц, — вопрос риторический. Все это очень напоминает круговую поруку.

Ситуация интересна и еще несколькими аспектами. Когда журналист Сергей Анисько написал о роскошном загородном доме Виктора Шеймана, последний не ограничился опровержениями, а подал в суд и добился наложения крупного штрафа на автора статьи и закрытия газеты, которая ее опубликовала. Теперь "правую руку Лукашенко" обвиняют в несравненно более серьезных вещах. Но Шейман до сих пор не проронил ни слова, оставив в шоке и недоумении ту часть общества, которая знакома с заявлениями Петрушкевича и Случека. Формально пойдя на понижение, фактически Шейман, переместившись из Совбеза в прокуратуру, как минимум сохранил прежние широчайшие полномочия. Именно он по-прежнему координирует работу правоохранительных органов и спецслужб, а не нынешний госсекретарь Урал Латыпов. Хорошенькое дело: Шейман сам организует розыск, сам подписывает санкции и сам засаживает за решетку.

Все это — неизбежный финал образа правления, построенного на силе, а не на законе. "Период Лукашенко" характеризуется быстрым ростом числа служб, которые занимаются оперативным сыском. Кроме КГБ и МВД такое право получили спецотдел Совета безопасности (первый руководитель — Ткаченко), усиленный мощной технической службой, которую возглавляет Илютченко (по некоторым сведениям, после перемещения Шеймана она даже географически перекочевала вслед за ним и сейчас находится в здании прокуратуры), а также подразделения президентской службы охраны, пограничных войск, налоговой полиции и разведотдел Министерства обороны. Все это сопровождалось беспрецедентным техническим обеспечением и финансированием оперативных служб, которые целенаправленно пополнялись "проверенными" кадрами, лично преданными Лукашенко, но не имеющими ни малейшего представления о законе.

Удержать ситуацию под контролем и отдельных руководителей от беззакония и вседозволенности мог бы эффективный парламентский и прокурорский надзор. Но такого в стране и раньше не было. Теперь же, когда роль высшего законодательного органа исполняет "карманное" Национальное собрание, а на посту генерального прокурора находится Виктор Шейман, об этом и вовсе говорить не приходится.

Именно в этих условиях стали возможными создание и деятельность "эскадронов смерти". Обвинить без суда никого нельзя, но можно предположить, что, пока в Беларуси сохранится нынешняя система власти, "черные кавалеристы" останутся безнаказанными.

("Н.И".)

ДУХОЎНЫ СКАРБ

Беларусь і беларусы на мяжы тысячагоддзяў

Радзім ГАРЭЦКІ,
акадэмік Нацыянальнай акадэміі навук Рэспублікі Беларусь

Больш чым тысячагадовая наша гісторыя была і гераічнай і трагічнай. Пабудова княстваў першых беларускіх дзяржаў, а затым і магутнага Вялікага княства Літоўскага — і іх разбурэнне; вялікае пашырэнне старабеларускай мовы — і яе забарона; уздым нацыянальнай культуры — і яе заняпад; развіццё рамёстваў, гандлю і сельскай гаспадаркі — і іх развал; змаганне асноўных рэлігійных канфесій — праваслаўя і каталіцтва — паміж сабой; вялікі ўздым уніяцтва — і поўны яго разгром; вызвольныя паўстанні — і іх жорсткія падаўленні і г.д. Усе гэтыя падзеі суправаджаліся амаль несупыннымі крывавымі войнамі, кожная з якіх для беларусаў была, як правіла, грамадзянскай, калі беларус змагаўся не толькі са знешнім ворагам, але і са сваімі суайчыннікамі. Вынікі многіх з гэтых войнаў — страшэнныя ахвяры: гінуў кожны чацвёрты, трэці, а то і другі жыхар беларускіх земляў. Многіх з тых, хто выжываў, чакала інтэнсіўнае перасяленне ў чужыну, шырокая эміграцыя, гвалтоўнае высяленне.

Асабліва супярэчлівым (узлёт розуму — і дзікае варварства) для ўсяго чалавецтва і, у прыватнасці, беларусаў было XX стагоддзе. З аднаго боку, дасягненні чалавецтва, у якія зрабілі свой унёсак і беларусы, за гэты час дзівосныя: інфармацыя (тэлефон, радыё, тэлебачанне, Інтэрнет), космас, асваенне гідрасферы і атмасферы, інжынерная генетыка, кланіраванне і г.д. А з другога боку, разбуральныя рэвалюцыі, дзве сусветныя вайны, два крывавыя талітарныя рэжымы — фашысцка-гітлераўскі і бальшавіцка-сталінскі і г.д. У выніку загінула каля сотні мільёнаў чалавек. Сярод іх больш за тры мільёны беларусаў. Многія з тых, хто застаўся жывым, былі раскіданы па ўсім свеце, і цяпер звыш трох мільёнаў беларусаў жыве па-за межамі тэрыторыі сваёй Бацькаўшчыны ў 75 краінах свету. Гэта значыць, што кожны трэці жыхар Беларусі стаў замежным грамадзянінам.

Калі звалілася "жалезная заслона" і краіны былога Савецкага Саюза (у тым ліку і Беларусь) сталі больш адкрытымі, з'явілася магчымасць для прыцягнення беларускай дыяспары ў справу станаўлення Беларусі як дэмакратычнай дзяржавы. На жаль, у сучаснай Беларусі патэнцыял эміграцыі выкарыстоўваецца вельмі слаба. Беларусы замежжа — неад'емная частка нацыі, велізарны чалавечы рэсурс, які можа ператварыцца ў найважнейшы фактар эканамічнага і духоўнага ўздыму Беларусі. Яны могуць стаць галоўнымі чыннікамі ў разнастайных гаспадарча-эканамічных сферах (знешні гандаль, інвестыцыі, новыя тэхналогіі і інш.), у наладжванні ўзаемавыгадных кантактаў паміж беларускімі ўрадавымі і няўрадавымі арганізацыямі з адпаведнымі ўстановамі іншых краін.

Эміграцыя беларусаў працягваецца і ў наш час — толькі за апошнія 5 гадоў з'ехала за мяжу больш 12 тысяч жыхароў краіны. Сучасная эміграцыя носіць палітыка-эканамічны характар. Патрэбна значная праца, каб новыя эмігранты не забыліся пра сваю Бацькаўшчыну. Спадзяюся, што ў новым стагоддзі беларусы і метраполіі, і дыяспары змогуць уключыцца ў сумесную справу пабудовы агульнай Радзімы — дэмакратычнай еўрапейскай дзяржавы Беларусь.

Згуртаванне беларусаў свету "Бацькаўшчына" прапануе Вашай увазе праграму ***"Сусветная беларуская супольнасць у XXI стагоддзі*** *(Асноўныя дзеянні па кансалідацыі і дапамозе беларускай дыяспары на перыяд да 2005 г.)".*

Наша найвялікшая каштоўнасць

Найвялікшая каштоўнасць, якую здолеў здабыць беларускі народ напрыканцы мінулага тысячагоддзя і ўвайсці ў новае, гэта **незалежная дзяржава Беларусь.** Як вядома, дзяржаўнасць нашага народа складвалася ў першым тысячагоддзі н.э., яе вытокі — у самастойных княствах — Полацкім, Тураўскім і інш. Найбольшага росквіту дзяржаўнасць дасягнула ў XV—XVI стст. ("залатым веку") у Вялікім княстве Літоўскім, Рускім і Жамойцкім — "краіне замкаў", дзе дзяржаўнай мовай была старабеларуская, выдатных вяршынь набылі культура, літаратура, мастацтва, тэатр, кнігадрукаванне, адукацыя, навука, гістарычна-архіўная справа ("Літоўская метрыка"), заканадаўства (тры рэдакцыі Статута Вялікага княства Літоўскага, прычым апошні (1588 г.) вытрымаў тры выданні, а пазней быў перавыдадзены на польскую, нямецкую і рускую мовы і паслужыў асноўнай крыніцай для юрыдычных актаў суседніх дзяржаў), рамёствы, сельская гаспадарка і іншае. Можна казаць пра стварэнне ў той час у цэнтры Еўропы сапраўднай беларускай (літоўскай) цывілізацыі.

Аб'яднанне ВКЛ і Польшчы ў адзіную дзяржаву Рэч Паспалітую паступова прывяло да моцнай паланізацыі, затым забароны беларускай мовы ў якасці афіцыйнай, частковай страты дзяржаўнай незалежнасці. Апошняя канчаткова была згублена пасля ўвахода беларускіх зямель у склад Расійскай імперыі. Але беларуская нацыянальная ідэя, стрыжнем якой было стварэнне незалежнай дзяржавы, увесь час жыла ў сэрцах і розуме лепшых сыноў нашага народа. Спробай аднавіць самастойную дзяржаву было абвяшчэнне Беларускай Народнай Рэспублікі ў 1918 годзе. Затым была створана БССР. У час другой сусветнай вайны была арганізавана БЦР. Нарэшце 27 ліпеня 1990 года была прынята Дэкларацыя аб дзяржаўным суверэнітэце Беларусі.

Зноў "Савецкі Саюз"? Немагчыма!

Многія ў нашай краіне (у тым ліку амаль усё кіраўніцтва дзяржавы), як і ў некаторых краінах былога СССР, хацелі б зноў вярнуцца ў Савецкі Саюз. Але трэба помніць і разумець, што гэта немагчыма, бо кола гісторыі нельга павярнуць назад. Гісторыя — гэта рух толькі ў нешта новае (праўда, на жаль, не заўсёды прагрэсіўнае). Дарэчы, трэба нагадаць, што СССР развалiла зусім не "тройка белавежскіх зубраў". Апошнія толькі канстатавалі вынікі гэтага працэсу і паставілі ў ім кропку. Наадварот, яны імкнуліся захаваць хоць нейкае падабенства Саюза, таму і стварылі СНД. Як ні парадаксальна, але Саюз развалiла сама бальшавіцкая наменклатура, якая яшчэ да падпісання белавежскіх пагадненняў вылучыла асобную Расійскую кампартыю, затым прыпыніла дзейнасць КПСС, правяла "парад суверэнітэтаў" усіх былых рэспублік. Прычым усе гэтыя акты былі юрыдычна замацаваны ў Вярхоўных саветах кожнай рэспублікі, якія тады амаль цалкам складаліся з камуністаў. Але бальшавіцкая наменклатура і пасля абвяшчэння незалежнасці фактычна засталася пры ўладзе: многія былыя кіраўнікі-камуністы ўзначалілі ўрады і парламенты новых самастойных дзяржаў, занялі іх высокія дзяржаўныя пасады, зрабіліся вядучымі прадпрымальнікамі, алігархамі. "Новыя" кіраўнікі незалежных дзяржаў займаліся больш палітычнымі разборкамі, гульнямі, чым эканомікай краін, што і прывяло да заняпаду гаспадаркі, страшэннага збяднення і без таго бедных людзей краін СНД.

І ў Беларусі ва ўладзе засталася галоўным чынам былая савецкая адміністратыўная каманда, якая самастойна жыць так і не навучылася. Замест таго каб перш-наперш дбаць пра развіццё эканомікі, карысці для сваёй дзяржавы, незалежна ад таго, адкуль яна ідзе — з Захаду ці Усходу — нашы палітыкі думалі, ды і зараз думаюць толькі пра тое, як ім захаваць уладу. Таму адразу распачалі працэс аб'яднання з Расіяй: спачатку ўваход у адзіную грашовую зону, а цяпер — стварэнне **адзінай** дзяржавы. Ужо падпісаны пагадненні аб адзінай расійскай грашовай сістэме і эмісійным цэнтры, агульных мытні, саюзным бюджэце, парламенце, ваенных групоўках і г.д.

Што нам дасць стварэнне адзінай з Расіяй дзяржавы? Безумоўна, значную, а з часам і поўную страту незалежнасці Беларусі. Апантаныя "інтэгратары" заяўляюць, што аб'яднанне ў адзіную дзяржаву гарантуе, маўляў, яшчэ большы суверэнітэт для Беларусі. Больш адкрыта пра сутнасць аб'яднання гавораць некаторыя палітыкі Расіі. Прыехаўшы ў Мінск, Е.Строеў заявіў: "Мы, русские и белорусы — один народ, мы — одно государство". Але зусім зразумела, што ў адной дзяржаве не можа быць двух дзяржаўных суверэнітэтаў. Адна дзяржава не можа мець двух прадстаўнікоў у ААН, пры стварэнні якой толькі СССР прадстаўляла агульную дзяржаву — і выключэнне — у склад ААН увайшлі Беларусь і Украіна ў сувязі з іх вялікім укладам у разгром фашызму. Іншыя, фармальна "суверэнныя" савецкія рэспублікі, нягледзячы на вялікія намаганні кіраўнікоў СССР, не былі прыняты ў гэтую аўтарытэтную міжнародную арганізацыю. У адзінай дзяржаве зноў будзем зацвярджаць бюджэт Беларусі ў Маскве, клянчыць энергетычныя рэсурсы, пасылаць нашых сыноў на абарону межаў агульнай дзяржавы.

Усе аб'яднальныя працэсы, заўважым, ідуць з парушэннем Канстытуцый і Беларусі, і Расіі. На самай справе абедзвюм краінам не выгадна ствараць адзіную дзяржаву, больш разумна захаваць іх незалежнасць і выступаць на міжнароднай арэне як дзве дэмакратычныя, суверэнныя і дружалюбныя суседкі.

Вялікі Янка Купала яшчэ ў 1919 годзе пісаў: "...Толькі адна поўная дзяржаўная незалежнасць можа даць і праўдзівую свабоду, і багатае існаванне, і добрую славу нашаму народу". Таму я поўнасцю падтрымліваю Акт Незалежнасці Беларусі, які быў прыняты 29 ліпеня 2000 г. Усебеларускім з'ездам за незалежнасць. Безумоўна, нам неабходна пашыраць эканамічныя, гандлёвыя, культурныя і іншыя ўсебаковыя зносіны з Расіяй, але не ў яе складзе, а ў якасці незалежнай краіны. Добрыя, раўнапраўныя і ўзаемавыгадныя адносіны Беларусь павінна мець перш-наперш і з іншымі сваімі суседзямі — Украінай, Польшчай, Літвой, Латвіяй, з усімі краінамі свету.

Знікненне незалежнай дзяржавы Беларусі з палітычнай карты свету непазбежна прывядзе да паслаблення, а потым і заняпаду і нават поўнага зыходу беларускай прысутнасці ў свеце, паскарэння асіміляцыі і дэнацыяналізацыі беларусаў як у метраполіі, так і сярод замежных суайчыннікаў, спынення кансалідацыі беларусаў як нацыянальнага і культурнага цэлага. Толькі **самастойная Беларусь** у стане стварыць умовы для захавання беларускай этнічнай супольнасці на беларускіх землях і ў розных краінах, зберажэння і развіцця традыцый, мовы, культуры свайго народа, умацавання повязі суродзічаў з гістарычнай Бацькаўшчынай.

Ганебны ўціск усяго беларускага

Вялікі непакой выклікае сучасны стан **беларускай мовы, беларускай культуры, выхавання, адукацыі і нацыянальнага адраджэння** — важных кампанентаў захавання і жыцця беларускай нацыі.

На жаль, вельмі кароткі час беларусізацыі і досыць інтэнсіўнага працэсу нацыянальнага адраджэння пачатку 90-х гадоў з часу ператварэння Беларусі ў прэзідэнцкую дзяржаву змяніліся на супрацьлеглую арыентацыю. У выніку закрылася большасць беларускамоўных школ, класаў і садкоў. Зменшыліся выданні і тыражы беларускамоўных кніг, часопісаў і газет. СМІ (у тым ліку — тэлебачанне і радыё) усё больш пераходзяць на рускую мову і тэматыку. Спроба адкрыць Нацыянальны беларускі універсітэт сустракае адмоўную рэакцыю ўладных структур.

Многія талерантныя беларусы, звыклыя бяздумна браць прыклад са свайго начальства, перасталі размаўляць на роднай мове. Якуб Колас некалі казаў, што калі начальства ў Беларусі загаворыць па-беларуску, дык і народ будзе гэтак размаўляць. Але гэтага няма. Яскрава гэта назіраецца ва ўрадавых структурах, палатах Нацыянальнага сходу і наогул ва ўсёй прэзідэнцкай "вертыкалі", адкуль беларуская мова зусім выкінута. На жаль, гэтая плынь моцна захапіла і кіраўнікоў школ, вышэйшых і сярэдніх навучальных устаноў, Нацыянальнай акадэміі навук, навуковых інстытутаў, прадпрыемстваў, калгасаў і г.д. Дакументацыя і абслугоўванне ва ўсіх грамадскіх установах, уключаючы пошту, магазіны, паліклінікі і іншае вядзецца амаль выключна на рускай мове. Закон аб мовах не выконваецца, нават і дзвюхмоўя сапраўднага няма. Усё разам прывяло да катастрафічнага стану беларускай мовы, калі яе практычна не чуваць на вуліцах гарадоў і нават вёсак.

Такая сітуацыя стварае ўмовы для новага выбуху імклівай асіміляцыі беларусаў, якая працягваецца ўжо многія дзесяткі і нават сотні гадоў. Яшчэ ў канцы 20-х гадоў мінулага стагоддзя мой бацька Гаўрыла Гарэцкі апублікаваў працу "Нацыянальныя асаблівасці БССР і беларускага насельніцтва СССР паводле перапісу 1926 г.". Ён прыйшоў да вельмі сумнай высновы, што "...беларусы перажываюць працэс асіміляцыі выключнай моцы, які ставіць беларусаў на ўзровень (у гэтых адносінах) да найбольш "некультурных" нацыянальнасцей СССР, што стаяць на грані ўжо фізічнага змяншэння і вымірання (камчадалы, асцякі і да т.п.)". За савецкі час русіфікацыя насельніцтва СССР была такая моцная, што знікла больш чым 50 моў народаў Саюза, многія трапілі ў Чырвоную кнігу. Нядаўна па тэлебачанні расказвалі пра ліваў у Латвіі, якіх засталося ўсяго каля 100 чалавек і якія валодаюць старажытнай мовай угра-фінскай групы. Страх аохплівае, калі падумаеш пра такі магчымы лёс нашай мовы. Наша агульная галоўная задача — не дапусціць беларускую мову ў Чырвоную кнігу. Успамінаю верш Пімена Панчанкі, у якім ён развітваецца з Роднай мовай.

Родны Янка Купала,
Вы пісалі:
"Я веру: настане... "
Дарагі мой Іван Дамінікавіч,
Не, не настане!
Гэта ўжо не світанне,
Гэта наша настала змярканне.
Гэта з мовай маёй,
Гэта з песняй маёй
Развітанне.

Уяўляю, як раскалвалася на дробныя кавалкі сэрца песняра, як было цяжка дыхаць яму, калі ён пісаў гэты верш. Мо, і пайшоў таму заўчасна ад нас. Ад крыўды плачу, ад болю крычу, чытаючы гэтыя Панчанкавы радкі.

Не, не ўсё яшчэ страчана

Нягледзячы на такі стан нашай мовы, мы ў Беларусі бачым яшчэ адзін дзівосны парадокс: апошні перапіс насельніцтва, які, дарэчы, праводзіўся пад моцным русіфікатарскім націскам, паказаў, што беларусамі сябе лічаць 81,9% жыхароў краіны, роднай мовай беларускую — 73,7 жыхароў, а 37% размаўляюць на ёй. Значыць, жыве беларускасць і любоў да мовы ў многіх беларусаў! Неабходна ствараць беларускамоўнае асяроддзе, неабходна падтрымка мовы дзяржавай. Калі будуць такія ўмовы, можна чакаць інтэнсіўны выбух беларускамоўнасці, які патрэбны нам, бы паветра. Бо без мовы няма нацыі.

(Заканчэнне на 4-й стар.)

СПОРТ

Васілюк можа згуляць у суботу за "Спартак"

Нагадаем, нападаючы зборнай Беларусі па футболе Раман Васілюк быў выстаўлены на трансфер мазырскай "Славіяй" з-за непаразумення з галоўным трэнерам мазырскага клуба Уладам Петравічам. Футбаліст не браў удзел у матчах "Славіі" з фарэрскім "Вікінгурам" у кваліфікацыйным раўндзе Лігі Чэмпіёнаў. Тым часам яго асобай зацікавіўся шматразовы чэмпіён Расіі маскоўскі "Спартак".

Цікава, што Раман не прайшоў у складзе расійскага чэмпіёна ніводнай трэніроўкі, і яму адразу прапанавалі падпісаць кантракт. Пагадненне паміж Васілюком і маскоўскім суперклубам заключана тэрмінам на чатыры з паловай гады — да 15 снежня 2005 года. Такім чынам, у "Спартака" зараз ужо два беларусы: акрамя Рамана Васілюка колеры масквічоў абараняе Васіль Баранаў. Трэнеры расійскай каманды спадзяюцца, што дэбют беларускага нападаючага ў складзе іх каманды адбудзецца ўжо заўтра ў матчы расійскага першынства, у якім "Спартак" сустрэнецца з растоўскім "Растсельмашам".

Тым часам "Славія" на правах паўгадавой арэнды атрымала ад "Спартака" 25-гадовага нападаючага зборнай Узбекістана Жафара Ірысметава. Узбекскі футбаліст быў тэрмінова дазаяўлены за "Славію", і хутчэй за ўсё ён прыме ўдзел ва ўчарашняй гульні мазыран у другім кваліфікацыйным раўндзе супраць браціслаўскага "Інтэра". Дарэчы, у выпадку ўдалага выступлення мазыран у двухматчавай дуэлі з "Інтэрам" наступным іх апанентам стане неаднаразовы ўдзельнік асноўнага турніру Лігі Чэмпіёнаў — нарвежскі "Русенбург".

Настойліва хадзілі чуткі аб тым, што разам з Ірысметавым у "Славіі" будзе гуляць і футбаліст, які некалі выступаў за расійскую зборную, — Ілья Цымбалар. Але гаварыць пра гэта яшчэ рана, бо расіянін мае шэраг прапаноў з Еўропы наконт працягу сваёй уласнай кар'еры.

Падрыхтаваў Віталь ГАРБУЗАЎ.
На здымку: *Раман ВАСІЛЮК.*

У рамках "Славянскага базару ў Віцебску" прайшлі баксёрскія спаборніцтвы

Беларускі спартсмен Аляксей Варабей стаў пераможцам у вагавай катэгорыі да 60 кг падчас сустрэчы Паўночна-Заходняй еўрапейскай баксёрскай лігі, якая прайшла 23 ліпеня ў рамках міжнароднага фестывалю мастацтваў "Славянскі базар у Віцебску". У спаборніцтвах бралі ўдзел прадстаўнікі баксёрскіх клубаў "Рацібор" (Санкт-Пецярбург, Расія) і "Янус" (Віцебск). Аляксей Варабей — прызёр чэмпіянату Еўропы 2000 года, неаднаразовы чэмпіён і ўладальнік Кубка Беларусі.

У вагавай катэгорыі да 75 кг перамогу атрымаў Дзяяр Малік, які таксама прадстаўляў Беларусь, — чэмпіён Германіі, неаднаразовы чэмпіён Беларусі. У вагавай катэгорыі звыш 81 кг перамог беларус Віктар Зуеў — чэмпіён Еўропы сярод юнакоў 1998 года. Бой у вагавай катэгорыі да 67 кг, дзе змагаліся Андрэй Забродзін (Расія) і Віталь Куляшоў (Беларусь), закончыўся ўнічыю.

Варта зазначыць, што Паўночна-Заходняя еўрапейская баксёрская ліга, у якую ўваходзяць клубы Расіі, Украіны, Беларусі, Літвы і Латвіі, — першая ў СНД арганізацыя падобнага кшталту. Сустрэчы праводзяцца ў сямі вагавых катэгорыях па кругавой сістэме на правілах ЕАВА, але з элементамі шоу, па прынцыпу правядзення прафесійных баёў. За кожны паядынак баксёры атрымліваюць грашовае ўзнагароджанне. Пры лізе створаны элітны баксёрскі клуб, удзельнікі якога карыстаюцца шэрагам ільгот.

На брыфінгу, які папярэднічаў баксёрскім баям Паўночна-Заходняй еўрапейскай баксёрскай лігі, прадстаўнікі Віцебскай федэрацыі боксу выступілі з ініцыятывай увядзення спартыўных спаборніцтваў у структуру фестывалю "Славянскі базар у Віцебску".

Маша ПЯТРОВА.

Кто поднимет "Кубок Свободы"?

Пятый турнир по мини-футболу "Кубок Свободы", организованный Белорусским объединением молодых политиков и посвященный памяти Г.Д.Карпенко, состоится в Минске 29 июля. Дата его связана с принятием Декларации о государственном суверенитете Беларуси, а это произошло в один из июльских дней.

Традиция проведения подобных турниров, участие в которых принимают команды политических партий, общественных объединений, журналистов, была положена в 1997 году при непосредственном участии вице-спикера Верховного Совета Карпенко. А с позапрошлого года, после трагической смерти Геннадия Дмитриевича, соревнования неизменно посвящаются его светлой памяти.

Андрей МАКСИМОВ,
руководитель
пресс-службы ОГП.

ДУХОЎНЫ СКАРБ

Беларусь і беларусы на мяжы тысячагоддзяў

(Заканчэнне.
Пачатак на 3-й стар.)

Многае робіць для пашырэння мовы тытульнай нацыі Таварыства беларускай мовы імя Ф.Скарыны. Таварыства беларускай школы, Скарынаўскі цэнтр, Міжнародная асацыяцыя беларусістаў, свядомая інтэлігенцыя (пісьменнікі, мастакі, настаўнікі, навукоўцы), шэраг партый дэмакратычнага напрамку. Усё гэта ўсяляе надзею, што агульнымі намаганнямі мы **не дадзім загінуць мове беларускай. Будзе жыць наша мова, будзе жыць цудоўная краіна свету — Беларусь!**

Супярэчлівасць нашага сучаснага жыцця выяўляецца ў многіх аспектах. Напрыклад, шматлікія музычныя і іншыя фестывалі (асабліва найбольш любімы кіраўніком краіны "Славянскі базар") характэрны амаль поўнай адсутнасцю беларускасці. У той жа час намаганнямі Міхаіла Фінберга ў гэтым годзе пасля трохгадовага маўчання быў праведзены нацыянальны фестываль беларускай паэзіі і песні "Маладзечна-2001". На фоне нязменнага антыбеларускага шляху назіраюцца вось такія праявы падтрымкі нацыянальнага кшталту (у тым ліку прэміі, стыпендыі дзеячам культуры, навукі, маладым талентам і г.д.) — відаць, каб "выпусціць пар".

Прывяду два нядаўніх выпадкі, якія датычаць асабіста мяне. У канцы сакавіка былі юбілеі дзвюх выдатных жанчын Беларусі. Я тады знаходзіўся ў бальніцы, таму напісаў віншавальныя тэлеграмы па-беларуску і папрасіў жонку іх адаслаць. На пошце № 100 па вул.Максіма Багдановіча (!) груба адказалі: "Мы принимаем только обычные телеграммы". Аказалася, што тэлеграмы, напісаныя па-руску, прымаюць ва ўсіх аддзяленнях сувязі, а па-беларуску — толькі ў некаторых. Вось вам і дзвюхмоўе! У Мінску 7 чэрвеня гэтага года праходзілі Дзесятыя (юбілейныя) Гарэцкія чытанні, прысвечаныя жыццю і дзейнасці братоў Максіма і Гаўрылы Гарэцкіх. У гэты ж дзень мемарыяльная дошка Максіма Гарэцкага, устаноўленая ў 1993 г. на доме былога Інбелкульта, дзе цяпер размяшчаюцца ЗБС "Бацькаўшчына" і Навукова-асветніцкі цэнтр імя Скарыны, была нейкімі бандытамі выкрадзена... Вось у якой рэчаіснасці мы жывём...

У сувязі з 60-годдзем пачатку другой сусветнай вайны мы нядаўна адзначалі Дзень памяці і смутку, успомнілі ўсе жудасці вайны, якія былі асабліва крывавыя і жорсткія для Беларусі і яе жыхароў. Каб у новым стагоддзі нашу краіну зноў не ўцягнулі ў ваенныя канфлікты, неабходна, як запісана ў Канстытуцыі "...зыходзіць з прынцыпаў... непрымянення сілы або пагрозы сілай... ставіць за мэту зрабіць сваю тэрыторыю **бяз'ядзернай зонай,** а дзяржаву — нейтральнай".

Перад Беларуссю і беларусамі ўжо цяпер паўсталі складаныя праблемы, якія звязаны з **экалагічнай бяспекай.** Апошняя значна павялічылася ў сувязі з чарнобыльскай катастрофай. З цягам часу гэтыя праблемы, як і ва ўсім свеце, будуць узрастаць. Многія з іх носяць глабальны характар (ахова чысціні атмасферы і гідрасферы, захаванне азонавага слою, розныя стыхійныя бедствы і г.д.), і іх трэба вырашаць разам з суседнімі краінамі і ўсім чалавецтвам. Але не менш значныя рэгіянальныя і лакальныя пытанні экалогіі.

На жаль, большасць паказчыкаў жыцця ў сучаснай Беларусі маюць адмоўны характар: падае ўзровень забяспечанасці жыхароў, расце іх колькасць па-за рысай беднасці, рэзка змяншаецца сярэдняя працягласць жыцця. Толькі 10% народжаных немаўлятак здаровыя. Расце наркаманія, алкагалізм, крыміналізацыя, самазабойствы, колькасць вязняў у турмах, разводаў, пазашлюбных дзетак і г.д. У выніку па прычыне перавышэння смяротнасці над нараджальнасцю зараз у Беларусі жыве менш за 10 мільёнаў чалавек, нягледзячы на значны прыток імігрантаў. Шэраг гэтых працэсаў носяць не толькі беларускі, але і сусветны характар (тэрарызм і крыміналізацыя, наркаманія і адмоўныя экалагічныя працэсы, разбурэнне маралі і разбэшчанасць), таму і вырашаць іх трэба сумесна з іншымі дзяржавамі.

Перад беларусамі і Беларуссю, як і перад усім чалавецтвам, у новым стагоддзі паўстае найважнейшая суперпраблема **ўстойлівага развіцця,** якая з'яўляецца шматмернай і звязана не толькі з экалогіяй і катастрафічным змяншэннем і недахопам прыродных рэсурсаў, але і з пытаннямі эканамічнымі, сацыяльнымі, дэмаграфічнымі, палітычнымі і інш. Патрэбен разумны баланс усіх гэтых праблем на карысць сучасных і будучых пакаленняў.

У сувязі з інтэнсіўнымі працэсамі глабалізацыі перад кожным народам, у тым ліку і беларусамі паўстаюць сур'ёзныя праблемы па захаванні сваіх нацыянальных асаблівасцей. Неабходна пашыраць нацыянальную свядомасць і салідарнасць. Вырашэнне ўсіх гэтых праблем у першую чаргу залежыць толькі ад нас саміх.

Згуртаванне ўсіх беларусаў свету вакол беларускай нацыянальнай ідэі, у аснове якой знаходзіцца дзяржаўная незалежнасць, дэмакратыя і інтэгральнае адраджэнне палітыкі, эканомікі, культуры, мовы, адукацыі, навукі, павінна прывесці не толькі да выжывання, а і далейшага развіцця беларускай нацыі. Гэта дазволіць стварыць незалежную, эканамічна моцную дэмакратычную еўрапейскую дзяржаву з высокаразвітай культурай, у першую чаргу беларускай, але з адначасовым раўнапраўным росквітам культур усіх нацыянальных меншасцей краіны, усіх існуючых рэлігійных канфесій. Такая краіна — квітнеючая, цудоўная Беларусь, родная Бацькаўшчына ўсіх беларусаў свету — будзе ў новым XXI стагоддзі, у новым тысячагоддзі. **Няхай вечна жывуць беларусы, вечна жыве Беларусь!**

Шахматы

Близнецы С.Лойда

Знаменитый американский шахматный композитор Сэмюэль Лойд был первым проблемистом, который специально составлял задачи-близнецы (т.е. задачи, внешне очень похожие друг на друга, но с разным содержанием). Лойд часто возвращался к своим старым задачам, изучая возможности углубления игры или лучшего использования механизма.

В 1887 году он опубликовал такую задачу.

С.Лойд
№1
Белые: Крс3, Фb6, Kg5, п. d3 (4).
Черные: Кре2 (1).
Мат в 3 хода.

Через три года после первой публикации он снова печатает ее, а решение снабжает рассказом: одному из читателей задача показалась чересчур трудной, и решив, что в диаграмму вкралась ошибка, он поменял местами королей и тогда нашел решение новой позиции. Так родились эти известные задачи-близнецы, похожие, как две капли воды.

С.Лойд
№2
Белые: Кре2, Фb6, Kg5, п. d3 (4).
Черные: Крс3 (1).
Мат в 3 хода.

Несмотря на почти полную идентичность позиций, решения у композиций разные. Найти их мы предлагаем нашим читателям. Свои ответы присылайте по адресу: **220030, Минск, ул.Энгельса, 34а, редакция газеты "Народная воля", "Шахматы".**

Победа на тай-бреке

В Майнце (Германия) проходил международный шахматный фестиваль. Главным событием его стал матч по быстрым шахматам между чемпионами мира Владимиром Крамником (Россия) и Вишванатаном Анандом (Индия). По регламенту соперники должны были провести десять партий с контролем времени на обдумывание ходов: 25 минут на партию каждому плюс по 10 секунд за каждый сделанный ход. Борьба была чрезвычайно упорной и завершилась вничью — 5:5. Были назначены две дополнительные блиц-партии, в которых добился успеха индийский гроссмейстер — 1,5:0,5. Приводим решающую партию матча.

В.Ананд — В.Крамник
Сицилианская партия

1.e4 c5 2.Kf3 Кc6 3.d4 cd 4.K:d4 Фb6 5.Kb3 Kf6 6.Kc3 e6 7.Фe2!? Белые избирают план, связанный с длинной рокировкой. 7. ...Cb4 8.Cd2 o-o 9.a3 Ce7 10.o-o-o d6 11.g4 a6 12.g5 Kd7 13.h4 Фc7 14.f4 b5 15.Kpb1 b4 16.ab K:b4 17.f5! Лb8 18.Cf4 ef 19.ef Ke5 20.Ch3 Ле8 21.g6! Белые первыми приступают к штурму позиции короля. 21. ...hg 22.C:e5 de 23.fg fg 24.h5! Cf5?! 25.hg! (Блестящий ход. Оказывается, нельзя 25. ...C:c2+ из-за 26.Ф:c2! K:c2 27.Ce6+ Kpf8 28.Лh8x) 25. ...C:h3 26.Л:h3 Cg5 27.Ke4! Cf4 28.Kbc5. **Черные сдались.** У них нет защиты от угрозы 29.Фc4+.

Оба чемпиона за интересную дуэль получили по 100.000 марок. Кроме того, победитель получил от организаторов еще и чемпионский пиджак.

Новые мастера

Международная шахматная федерация (ФИДЕ) присвоила международные звания шахматистам, выполнившим установленные нормативы. Среди отмеченных есть и белорусские спортсмены. Международными мастерами стали минчане чемпион Беларуси 2001 года Сергей Азаров и Эдуард Колесник. Звания международного мастера среди женщин удостоена минчанка, чемпионка страны этого года Ирина Тетенькина.

Сейчас в рядах шахматной федерации республики 10 международных гроссмейстеров (А.Александров, В.Дыдышко, А.Федоров, А.Ковалев, В.Купрейчик, Ю.Шульман, Ю.Зезюлькин; среди женщин — Г.Лагвилава, И.Романова, Р.Эйдельсон), 28 международных мастеров и мастеров спорта.

Шашкі

Новая сустрэча

Сёння зноў сустракаемся з беларускім шашачным кампазітарам Аляксандрам Кагоцькам (Пінск). Яго творы гэтым разам з'яўляюцца заданнямі бліцконкурсу-8:

№1. Белыя: d2, e3, g1, g7, h2 (5).
Чорныя: c5, d4, e5, f2, h4 (5).

№2. Белыя: b2, b4, c1, d4, e3, f2 (6).
Чорныя: b6, d2, d6, f4, g5, h2 (6).

№3. Белыя: a3, b2, c1, c5, d2, h2 (6).
Чорныя: b4, d6, e7, f4, g3, g5, g7 (7).

№4. Белыя: c1, e3, e7, f2, f4, f6, g3 (7).
Чорныя: a5, a7, c3. c5, d4, h2, h6, h8 (8).

№5. Белыя: b6, d4, d6, e3, e5, f2, f4, f6 (8).
Чорныя: b2, b4, b8, c3, f8, h6, h8 (7).

Ва ўсіх іх **белыя пачынаюць і выйграюць.**

Тэрмін прысылкі адказаў — два тыдні. Чакаем іх па адрасе: **220030, г.Мінск, вул.Энгельса, 34а, рэдакцыя газеты "Народная воля", "Шашкі".**

Пераможцу чакае прыз А.Кагоцькі — кніга міжнароднага гросмайстра Ул.Вігмана "Радасць творчасці" (Масква, "Физкультура и спорт", 1986 г.).

Супаставім рашэнні

Праверце, калі ласка, рашэнні пазіцый, змешчаныя 21 чэрвеня:

"Завяршаем конкурс" (П.Шклудаў):

№11 — 1.ed2 2.g:e3 3.h:d6 4.c:e1 5.b:d2 6.ed2 7.ab2 8.bc7 9.a:g7 10.h:d8x;

№12 — 1.ed4 fg7 A 2.d:f6 3.bc5 4.f:f8 5.fg3 6.fe7 7.b:c1x. A 1. ...dc5 2.b:b8! 3.d:f6 fg7 4.b:f8 g:e5 5.f:d6 6.fg3 7.de7 8.fg7x.

"Практыкам на заметку" (В.Астрынскі—Я.Бельскі):

4.cb6 5.de3 6.de5x.

Правільна рашылі: А.Кагоцька, Л.Мінчук, А.Перавознікаў, В.Бялоў, А.Янчук, М.Падбярэзскі, М.Андрушчанкаў, М.Станько, Р.Сідарчук, Я.Бандалевіч, Л.Пасвісцелік, У.Захарчук, В.Краўчук, Л.Жыхар, У.Бармута, А.Сняжкоў, А.Канашыц, Г.Караткевіч, С.Бурко, А.Іванькоў, П.Каролік, І.Супрановіч, І.Ананіч, А.Сарачынскі, В.Мітліцкі, Д.Камчыцкі, Ю.Магонаў.

"У мінулым на працягу сямі гадоў пастаянна ўдзельнічаў у турнірах, — піша кандыдат у майстры спорту Г.Караткевіч (Мінск). — Найлепшае дасягненне — другое месца ў фінале першынства Беларусі 1982 года па завочных шашках-64. Цяпер гуляю рэдка, але цікавасць да шашак засталася на ўсё жыццё".

"Дзякую за прапанаваныя заданні, — заканчвае свой ліст з рашэннямі Р.Сідарчук (Брэст). — Разглядаць творы Пятра Шклудава — было адно задавальненне".

Аб выніках класіфікацыйнага конкурсу-2 чытайце ў наступным выпуску шашак.

Абласны турнір

Раней мы інфармавалі чытачоў аб баталіях шашыстаў Гомельшчыны, Мінска. Атрымалі паведамленне і з Магілёва, дзе ў Хоцімску адбыўся турнір па шашках-64. У першай лізе першынства Магілёўскай вобласці вялі барацьбу 18 удзельнікаў па так званай швейцарскай сістэме ў дзевяць тураў.

Месцы ў вышэйшай лізе завалі гаспадары спаборніцтваў: 1.Арцёменка, 2.Сычоў, 3.Алейнікаў, 4—5.Давыдоўскі і Барэнкоў.

Карэспадэнт нашай рубрыкі "Шашкі" кандыдат у майстры спорту Дзмітрый Камчыцкі (Магілёў) падзяліў шостае-сёмае месцы з майстрам ФМЖД М.Чэлядзюком (Бабруйск).

У кастрычніку бягучага года ў Магілёве пройдзе фінальная частка спаборніцтваў сярод 12 мацнейшых шашыстаў вобласці па кругавой сістэме.

Падаючы надзеі

Асіповіцкі завод аўтамабільных агрэгатаў (дырэктар Яўген Шуранкоў) славіцца не толькі сваёй вытворчасцю, а яшчэ і адносінамі да спорту. Гэта яму, напрыклад, належыць самы лепшы ў горадзе стадыён "Юнацтва". Шахматысты і шашысты таксама атрымалі ў падарунак цудоўнае памяшканне клуба "Дэбют" на 50 пасадачных месцаў.

Таму нездарма на Асіповіччыне з'явіўся падаючы надзеі шашачны кампазітар Дзмітрый Кульбанаў — студэнт Магілёўскага тэхналагічнага інстытута. Даём яму слова:

Белыя: дамкі e7, h2, простыя d6, f6 (4).
Чорныя: дамка b8, простыя b2, h6 (3).

Выйгрыш белых пры іх першых ходзе.

Імёны прыслаўшых правільнае рашэнне будуць апублікаваны.

Мікалай ГРУШЭЎСКІ,
майстар спорту.

Дапаможам нашым дзецям пазнаёміцца з асновамі амерыканскага бізнесу

Дзелавыя людзі Рэспублікі Беларусь!

Шаноўнае спадарства!

У нас ёсць цікавая прапанова — прыняць удзел у беларуска-амерыканскай праграме "Бізнес-тыдзень". Што гэта такое? Бізнесмены з Амерыкі, якія працуюць у розных сферах эканомікі, прычым у вядучых фірмах, такіх, напрыклад, як "Боінг", прыязджаюць у Беларусь, каб падзяліцца сваімі ведамі і вопытам з беларускімі старшакласнікамі.

Адкуль узялася гэта ідэя? Справа ў тым, што ў мінулым годзе навучэнцы Нацыянальнага дзяржаўнага гуманітарнага ліцэя імя Я.Коласа наведалі летні семінар па прадпрымальніцтву Business Week (Бізнес-тыдзень) у Цэнтральным Вашынгтонскім універсітэце. Беларускія дзеці ўразілі сваімі здольнасцямі, і было прынята рашэнне летам 2001 года правесці такі семінар у Беларусі.

26—30 жніўня такі семінар павінен адбыцца. Акрамя 120 дзяцей з усёй Беларусі (гэта старшакласнікі, якія прайшлі спецыяльны конкурсны адбор), у семінары будуць прымаць удзел дзеці з Польшчы і Літвы. Амерыканцы прыязджаюць выключна за свой кошт і ў свой асабісты вольны час для таго, каб пазнаёміць нашых дзяцей з асновамі сапраўднага бізнесу, таго, што з'яўляецца неад'емнай часткай будучай квітнеючай Беларусі. Уся бяда ў тым, што ў нас (мы — гэта Нацыянальны дзяржаўны гуманітарны ліцэй імя Я.Коласа, дзе і праводзілася ўся работа па падрыхтоўцы семінару) няма грошай, каб заплаціць за пражыванне і харчаванне нашых дзяцей у спартыўным комплексе "Стайкі" падчас правядзення семінару. Мы спадзяёмся, вельмі спадзяёмся на Вашу дапамогу. Калі Вы можаце адшкадаваць якую "капейку" дзеля гэтай, усім нам патрэбнай мэты, магчымую суму трэба пералічваць на рахунак Алімпійскага цэнтра "Стайкі": **(АСБ Беларусбанк ф.603 г.Мінск, код 608, р/р 3012000000253 УНН 600049519 ОКПО 02935700), для праграмы "Бізнес-тыдзень).**

Вам цікава даведацца пра тое, як зарабляюць грошы амерыканскія бізнесмены? Калі Вы займаецеся рэальнымі справамі ў Беларусі, ці не маглі б і Вы падзяліцца сваім, безумоўна вельмі павучальным, вопытам? Тады звяніце. Кантактныя тэлефоны: **227-32-77, 227-04-67.**

ЗДАРЭННІ

Згарэла драўляная царква

Падчас навальніцы ў ноч на 24 ліпеня згарэла драўляная царква ў в. Прыборава Брэсцкага раёна.

Яна загарэлася ад удару маланкі. Па выкліку на тушэнне пажару прыехалі 6 аўтамабіляў МНС, але пабудаваны ў 1809 годзе храм згарэў. Застаўся толькі хрысцільны дом, які знаходзіўся побач з царквою. Паводле расказу відавочцаў, настаяцель храма кінуўся ў палаючую царкву і вынес адтуль Біблію і крыж. Усе астатнія царкоўныя рэчы згарэлі.

Валянціна КАЗЛОВІЧ.

З юбілеем, дарагая сяброўка!

У цудоўнай, абаяльнай, багатай душой жанчыны з прыгожым імем Воля — юбілейны дзень нараджэння. Спадарыня Воля Рак — нашчадак старажытнага беларускага шляхетнага роду. Роду нязменных, з пакалення ў пакаленне, адданых патрыётаў Радзімы, якія ў свой час прымалі актыўны ўдзел у вызвольным паўстанні Тадэвушка Касцюшкі.

Яна сама — адданая дзеячка сучаснага Беларускага адраджэння, нязменная, нягледзячы на шаноўны ўзрост, удзельніца ўсіх акцый дэмакратычнага руху. Столькі, колькі робіць яна для нашай святой справы, дай Бог усім, у тым ліку і маладым. А яе мілагучная, чыстая беларуская мова — прыклад для ўсіх, хто яе любіць.

Мы ўпэўнены, спадарыня Воля, што Вашыя продкі — адтуль, здалёк, глядзяць на Вас, бачаць Вас і на поўнай падставе ганарацца Вамі. Прыміце ж нашы самыя шчырыя зычанні, глыбокае шанаванне і ўдзячнасць. Пакуль ёсць такія патрыёты Радзімы, як Вы, — жыве Беларусь. А патрыёты жывуць *вечна.*

Шануй Вас Бог!

Вашы сябры з Рады БНФ "Адраджэньне" імя Т.Касцюшкі; Рады ТБМ імя Ф.Скарыны Кастрычніцкага раёна г.Мінска.

Воля

Давай пагаворым пра самае-самае,
Пра наша святое, Радзіму і Бога,
Пра землю і продкаў славутых,
Пра дзетак і ўнукаў, што за намі ідуць,
І пра нас.

Каб вочы у вочы і душа каб з душою,
І думкі, і словы, пачуцці адны —
Да зорак шыбуюць высока-высока
І напаўняюцца Боскай любоўю,
Вяртаюцца к нам.

Родныя гоні сочацца сіламі,
Што напаўняюць Пагоню ў вяках.
Ранішнім золкам Божая Маці
Бел-чырвона-белыя колеры тчэ
Над Беларусяй.

Еўфрасіння Святая — заступніца наша —
З нябёсаў глядзіць са спагадай на нас.
Воі магутныя з бітвы пад Воршаю
Плячо падстаўляюць і мужнасцю пояць,
Каб не саслаблі.

Бог наш Вялікі з малітваў Арсенневай
Нашым учынкам дасць умалот,
І запавет Кастуся Каліноўскага
Стане коласам важкім нашае нівы —
Воляй Радзімы.

Дык дбайма ж і далей, нам Бог дапаможа,
Дасць сілы і мудрасць. Скарынічы мы.
Радзімы святую ідэю і слова святое
Нясем як паходню, як к Богу малітву:
Воля! Воля! Воля!!!

Ян ГРЫБ.

БЫВАЕТ И ТАКОЕ...

Двое пенсионеров неделю просидели в лифте

Пожилые супруги из Италии целую неделю провели в лифте. Индивидуальный лифт в их доме застрял в пятницу, 13 июля. В кабине не было никакой сигнализации, поэтому пенсионеры не могли дать знать о происшествии. Все это время старики питались сырыми равиоли, которые они собирались положить в морозильник в подвале.

Лечение бесплодия закончилось ампутацией руки

Лечение бесплодия может пагубно отразиться на здоровье. Итальянские медики ампутировали кисть женщине, которая получала большие дозы гормонов для облегчения зачатия. В результате лечения в артерии руки образовался тромб, приведший к гангрене. Несмотря на интенсивное лечение, спасти руку не удалось.

Норвежский рыбак поймал на крючок датчанина вместо лосося

Норвежский рыбак поймал на крючок своего датского коллегу, который упал в реку, и тем самым спас ему жизнь.

Датчанин, который весит 112 килограммов, рассказал, что упал в воду и уже начал тонуть, как его заметил норвежец, приехавший половить лосося на реку Гаула.

Он поспешил вытащить датчанина, но ему это не удалось. Тогда он закинул удочку и с первого броска "поймал" тонущего, затем аккуратно притянул его к берегу.

Четверг, 26 июля

БТ

06.30 "Утро" на "Славянском базаре в Витебске".
07.00 Новости.
07.10 "Утро" на "Славянском базаре в Витебске".
08.05 **"Морская полиция".** Сериал (Австралия).
09.00 Новости.
09.10 **"Маленькие Эйнштейны"**. Сериал.
09.40 Мультиклуб.
10.05 Док.сериал "Города мира". Фильм "Дакар" (США).
10.35 "Великие женщины века". Софи Лорен.
11.00 Новости.
11.15 **"Человек моря".** Сериал (Аргентина).
12.00 Большой завтрак.
12.30 Телевизионный Дом кино.
13.00 Новости.
13.10 Худ.фильм **"Собака Баскервилей"**.
14.25 Док. сериал "Сокровища мировой культуры" (Германия).
15.00 Новости(с сурдопереводом).
15.10 "Сказки отца Кастора". Мультсериал.
15.20 "Все на орбиту!" Познавательный сериал.
15.35 **"Маленькие Эйнштейны"**. Сериал.
16.00 Мультфильм.
16.10 Сериал **"Кавингтон Кросс"**.
17.05 **"Морская полиция"**. Сериал (Австралия).
18.00 Новости.
18.20 Зона Икс.
18.30 "Москва-Минск".
18.55 **"Человек моря"**. Сериал (Аргентина).
19.50 Дневник X Международного фестиваля искусств "Славянский базар в Витебске-2001".
20.10 Колыбельная.
20.30 Панорама. Информационный канал.
21.00 Торжественное закрытие X Международного фестиваля искусств "Славянский базар в Витебске-2001".
00.30 Спорт-курьер.
00.40 Новости.

ОРТ

08.00 Новости.
08.15 **"Воздушные замки"**. Сериал.
09.15 **"Противостояние"**. Сериал. 2-я серия.
10.20 "Человек и закон".
10.50 "Библиомания".
11.00 Новости.
15.00 "Премьера". "Большая стирка".
16.00 **"Собачье дело"**. Сериал.
17.00 Новости.
17.20 "Сами с усами".
17.50 **"Земля любви"**. Сериал.
18.50 **"Противостояние"**. Сериал. 3-я серия.
20.00 "Время".
20.40 **"16-й отдел"**. Худ.фильм.
21.35 "Независимое расследование".
22.30 Новости.
22.50 "Жажда смерти III".
00.25 "Реальная музыка".

РТР

08.00 "Вести".
08.15 "Два рояля".
09.00 "Моя семья".
10.00 "Вести".
10.30 **"Санта-Барбара"**. Сериал.
16.00 "Вести".
16.30 **"Опаленный берег"**. Сериал.
18.00 "Каникулы с "Аншлагом".
19.00 "Вести".
19.30 "Вести-Москва".
19.50 Боевик **"Взрыв"**.
21.40 Чемпионат мира по водным видам спорта.
22.00 "Вести + Подробности".
22.30 "Вести-Москва".
22.40 "X Международный фестиваль искусств "Славянский базар" в Витебске".
00.05 "Дневник X Международного фестиваля искусств "Славянский базар".
00.15 Чемпионат мира по водным видам спорта.
01.15 "Горячая десятка".

КУЛЬТУРА

07.00 Программа передач.
07.05 "Новости культуры".
07.20 "После новостей...".
07.40 Музыкальная комедия **"Волга-Волга"**.
09.20 "Культура вне границ".
09.50 "Зарубежное документальное кино".
10.35 Сериал **"Вихрь цветов"**.
11.30 "Новости культуры".
11.40 Мелодрама **"Цветение несеяной ржи"**.
13.10 Мультфильм.
13.30 "Новости культуры".
13.45 "Приключения волшебного глобуса, или Проделки ведьмы". Мультфильм.
15.00 Новости.
15.10 "Кино - детям". **"Энн из поместья "Зеленые крыши"** (Канада, 1985). Телесериал.
15.35 Мультфильм.
15.55 Бернард Шоу. "Смуглая леди сонетов".
16.35 Сериал **"Вихрь цветов"**.
17.30 "Новости культуры".
17.40 Документальные фильмы.
18.30 "Время музыки". Тележурнал.
18.55 "Осенние портреты".
19.20 "Вечерняя сказка".
19.30 "Новости культуры".
19.50 **"И огонь, и пламя"**. Телесериал.
20.45 "После новостей..."
21.05 "Джазофрения".
21.55 **"Генри Фул"**. Худ. фильм. 2-я серия.

НТВ

05.00, 06.00, 07.00 Сегодня утром.
05.15, 06.15, 07.15 Спорт, погода.
05.20, 06.35, 07.30 Криминал.
05.30, 06.50 Большие деньги.
05.40, 07.20 Впрок.
05.50, 06.25, 07.40 Карданный вал.
07.50 Сериал **"Граф Монте-Кристо"**.
09.00, 11.00, 13.00, 15.00 Сегодня.
09.25 Сериал "Трое".
10.30 Квартирный вопрос.
11.30 Сериал **"Вечный зов"**.
13.30 Старый телевизор.
14.45 Впрок.
15.35 Криминал.
15.50 Сериал **"Ее звали Никита"**.
16.55 Геннадий Хазанов. "Жил-был я..."
18.00, 21.00 Сегодня.
18.35 Криминал.
19.05 Сериал **"Граф Монте-Кристо"**.
20.15 Очная ставка.
21.50 Сериал **"Трое"**.
23.00 Криминал.
23.20 Сериал **"Неприкасаемые"**.

TV-6

14.00, 18.00, 20.00, 22.00 "Сегодня".
14.30 Сериал **"Легенда о Вильгельме Телле"**.
16.20 Сериал **"Третья планета от Солнца"**.
16.50 Сериал **"Возвращение Шерлока Холмса"**.
18.35 Сериал **"Экстренный вызов"**.
19.45, 22.40, 00.35 Дорожный патруль.
20.40 Тушите свет.
20.50 Сериал **"Полицейские во времени"**.
22.55 Фильм **"Убийственный рейс"**.

CTV+RenTV

06.00 "Симба-футболист". Мультсериал.
06.30 "Кот по имени Ик". Мультсериал.
07.00 "Симпсоны". Мультсериал.
07.30 Автопанорама.
07.45 "Случайный свидетель".
08.30, 00.40 Новости СНГ.
08.45 Триллер **"Лихорадка"**.
10.35 "Виртуальный мир".
10.45 "Дискавери" на СТВ.
11.05 Мелодрама **"Ради любви"**.
13.30, 17.30 Новости СТВ.
13.45 **"Пляж"**. Сериал.
14.45 **"День рождения Буржуя"**. Сериал.
16.00 "Дьяволик". Мультсериал.
16.30 "Кот по имени Ик". Мультсериал.
17.00 **"Дракоша и компания"**. Сериал.
17.45 "Виртуальный мир".
18.00 "Раузан". Теленовелла.
19.00 Автопанорама.
19.15 "Экзотика".
19.30 Новости "СТВ-24 часа".
19.45 Минск на перекрестке столетий.
20.00 **"Мэш"**. Сериал.
20.30 Новости "СТВ-24 часа".
20.45 "Вечарніца".
21.00 **"День рождения Буржуя"**. Сериал.
22.10 Фильм **"Дом под звездным небом"**.
00.55 Мелодрама **"Ради любви"**.

Адрас рэдакцыі:

220030, Мінск, вул.Энгельса, 34а.
Прыёмная: (017) 206-68-71.
Тэл./факс рэкламнага аддзела: 206-69-04.
E-mail : nv@irex.minsk.by
http://nv.promedia.minsk.by
Індэкс 63222.

Заснавальнік і галоўны рэдактар Іосіф СЯРЭДЗІЧ

У сувязі з адсутнасцю магчымасці рэдакцыя матэрыялы не рэцэнзуе і не вяртае, права ўступлення ў перапіску пакідае за сабой. За інфармацыю, размешчаную ў рэкламных аб'явах, рэдакцыя не адказвае. Могуць друкавацца матэрыялы, у якіх пазіцыя аўтараў не падзяляецца газетай.

Рэгістрацыйнае пасведчанне №246. Нумар газеты надрукаваны з дыяпазітываў у ПП "Мэджык". Адрас: г. Мінск, вул. Кнорына, 50. Падпісаны ў друк у 15.00. Фармат А-2. Тыраж: 41850 экз., Заказ № 591.